

Δομπρογιάννη Ελένη

ΤΥΦΛΟ ΣΗΜΕΙΟ
ΣΕ ΤΥΦΛΟ ΣΗΜΕΙΟ

Πτυχιακή Εργασία

επίβλεψη: Μάρθα Λουκία
Κλωνιζάκης Άρης

Δομπρογιάννη Ελένη

ΤΥΦΛΟ ΣΗΜΕΙΟ ΣΕ ΤΥΦΛΟ ΣΗΜΕΙΟ

Πτυχιακή Έργασια

επίβλεψη:

Μάρθα Λουκία
Κλωνιζάκης Άρης

Αθήνα, Ιούνιος 2014

...κι επειδή κάποιες αξίες παραμένουν αναλλοίωτες ότι κι αν διαρκώς γίνεται, η πτυχιακή μου είναι αφιερωμένη σε σένα μαμά.

Παράρτημα Α

·Σελ.

Πρόλογος	·8
Εισαγωγή	·10
Το τυφλό σημείο των Μεγάρων	·13
Η περιοχή	·14
Οι άνθρωποι	·24
Ο χώρος του σταθμού	·26
Το τυφλό σημείο του Γιάννη Μαυριτσάκη	·33
Περίληψη Έργου	·36
Ταύτιση Χώρου - Έργου	·38

Διερεύνηση του έργου ·43

Η σχέση των προσώπων	·46
Νικητές - Ηττημένοι	·52
Τα άγνωστα χτυπήματα	·64
Η μυρωδιά στο Κρεοπωλείο	·70
Το φανάρι	·78
Η σκηνή στη Δημητσάνα	·90
Οι επιπλέον φυτεύσεις	·96
Τελική κάτοψη	·109
Επιλόγος	·110
Παράρτημα	·113

Πρόλογος

Πολλές υπήρξαν οι σκέψεις μου γύρω απ' το θέμα και την εξέλιξη της πτυχιακής μου. Όσες όμως υπήρξαν οι σκέψεις μου, άλλα τόσα ήταν και τα τέλματα. Ένοιωθα διαρκώς πως πάει να γεννηθεί ένα «παιδί» χωρίς όμως να νιώσω πραγματικά το γιατί να είναι δικό μου. Μέχρις ότου βρέθηκα, σχεδόν τυχαία, σε μια διάλεξη για το μάθημα της σκηνογραφίας και ήρθα σε επαφή με το «Τυφλό Σημείο» του Γιάννη Μαυριτσάκη. Διαβάζοντας το έργο, μια πλημμυρίδα συναισθημάτων με κυρίεψε, κάνοντάς με να συμπάσχω με την πρωταγωνίστρια. Ο λόγος που με έκανε να νιώσω στο πετσί μου αυτό που διάβαζα ήταν ένα καθοριστικής σημασίας παιδικό βίωμα. Πρόκειται για την απώλεια, λόγω θανάτου, του πατέρα μου στην ηλικία των δεκατεσσάρων. Τόσο σε μένα όσο και στη Νίκη, την πρωταγωνίστρια του έργου, ένα γεγονός λειτούργησε καταλυτικά για την μετέπειτα πορεία της καθεμιάς μας στην ζωή. Όταν ένας ιδανικός κόσμος γκρεμίζεται σε μια στιγμή σαν μια πόλη από χαρτόκουτα, έρχεσαι αντιμέτωπος με μια άλλη πραγματικότητα, συνήθως σκληρή, που ποτέ πριν δεν είχες σκεφτεί ότι συνυπήρχε παράλληλα με την δική σου. Καλείσαι τότε λοιπόν να ξαναχτίσεις τον κόσμο σου γράφοντας την ιστορία με το δικό σου τρόπο. Τρόπο μοναδικό και ανεπανάληπτο για τον κάθε «συγγραφέα», όπως διαπιστώνεται.

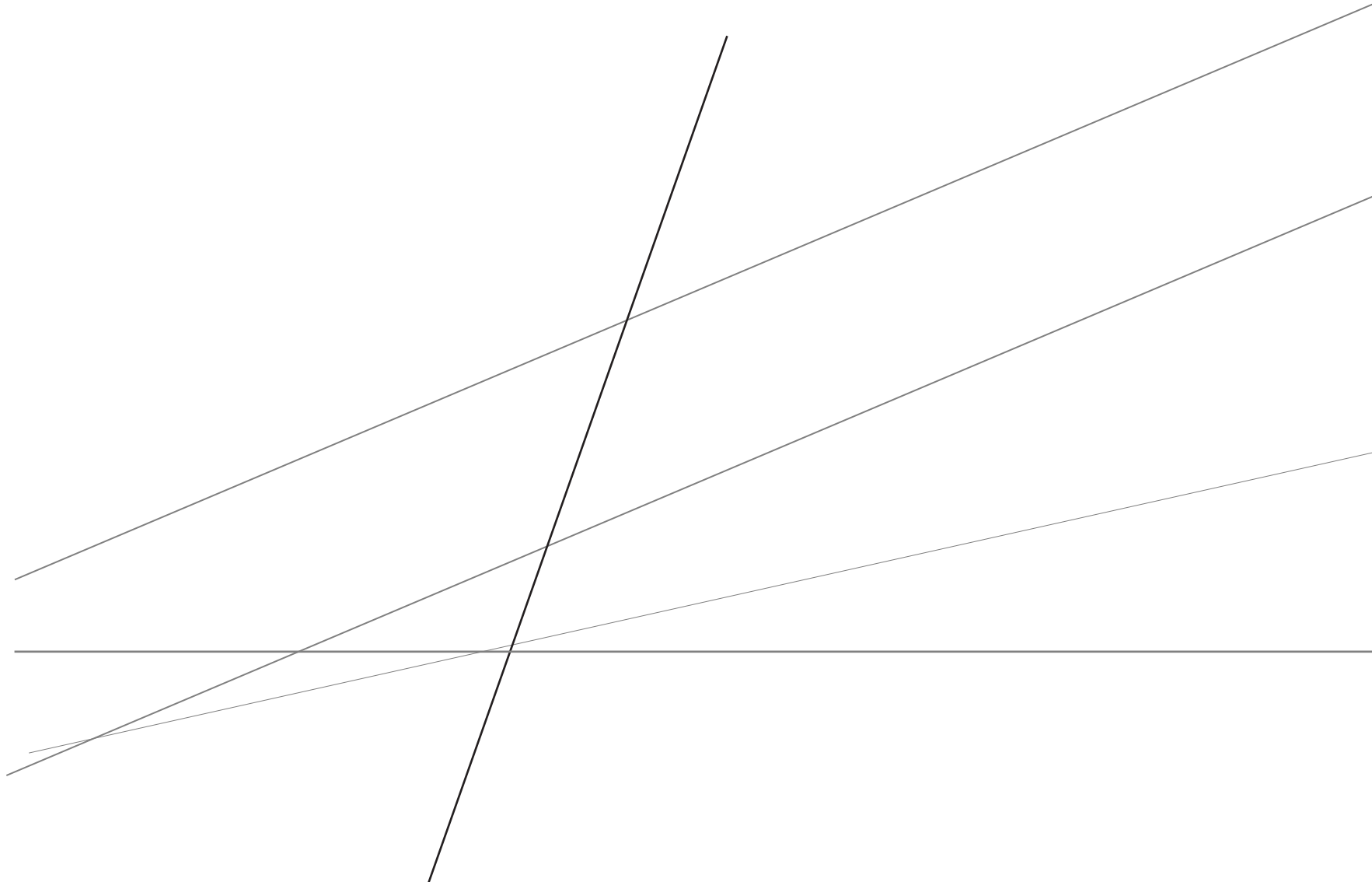
Ελένη Δομορογιάννη

Εισαγωγή

Θα ξεκινήσουμε διερευνητικά το μυστηριώδες ταξίδι που υπαινίσσεται ο τίτλος του εξωφύλλου, εξετάζοντας τι είναι το τυφλό σημείο για να μην “βαδίζουμε στα τυφλά”. Σύμφωνα με το ερμηνευτικό λεξικό του κ.Μπαμπινιώτη, το αρχαίο επίθετο τυφλός προέρχεται από το ρήμα τύφω, δηλαδή σχηματίζω καπνό και δήλωνε αυτόν που είχε θολή όραση. Έτσι λοιπόν:

- Τυφλό σημείο είναι το κενό στο οπτικό πεδίο. Αυτό που συνήθως αναφέρεται σαν το τυφλό σημείο είναι το τμήμα εκείνο του οπτικού πεδίου που αντιστοιχεί στην απουσία φωτοευαίσθητων κυττάρων στον οπτικό δίσκο του αμφιβληστροειδούς, στο σημείο όπου το οπτικό νεύρο τον διαπερνά. Με απουσία φωτοευαίσθητων κυττάρων δεν παράγονται νευρικοί παλμοί στο οπτικό νεύρο κι έτσι δημιουργείται ένα κενό στο οπτικό πεδίο που εγκέφαλος συμπληρώνει με στοιχεία από τη γύρω περιοχή και πληροφορίες από το άλλο μάτι.
- Ως “τυφλό σημείο” νοείται επίσης η περιοχή γύρω από το όχημα που δεν είναι ορατή από τον οδηγό όταν κοιτάζει είτε από το παράθυρο, είτε μέσα από τους συμβατικούς καθρέφτες.
- Η επιστήμη της ψυχολογίας δανείζεται τον όρο της φυσιολογίας εκφράζοντας τον ως το κενό στη δέσμη της επίγνωσης, η οποία διαρκώς καθορίζει το πως αντιλαμβανόμαστε τον κόσμο μας(1).
- Το θεατρικό έργο “τυφλό σημείο” του Γιάννη Μαυριτσάκη αποτελεί μια παρατήρηση της ζωής μέσω της απώλειας.
- Το “τυφλό σημείο σε τυφλό σημείο” αποτελεί την προσπάθεια μου να εντάξω σχεδιαστικά το τυφλό σημείο του Γιάννη Μαυριτσάκη σε μια περιοχή της πόλης των Μεγάρων, που θα μπορούσε να θεωρηθεί ως τυφλό σημείο, για λόγους που στη συνέχεια διευκρινίζονται.

The page features several thin, dark gray lines. A horizontal line spans the width of the page, positioned below the main text. A diagonal line descends from the top left towards the bottom right, crossing the horizontal line. Another diagonal line ascends from the bottom left towards the top right, also crossing the horizontal line. A third diagonal line starts from the top left and descends towards the right, crossing the horizontal line. The text is centered between the horizontal line and the descending diagonal line.

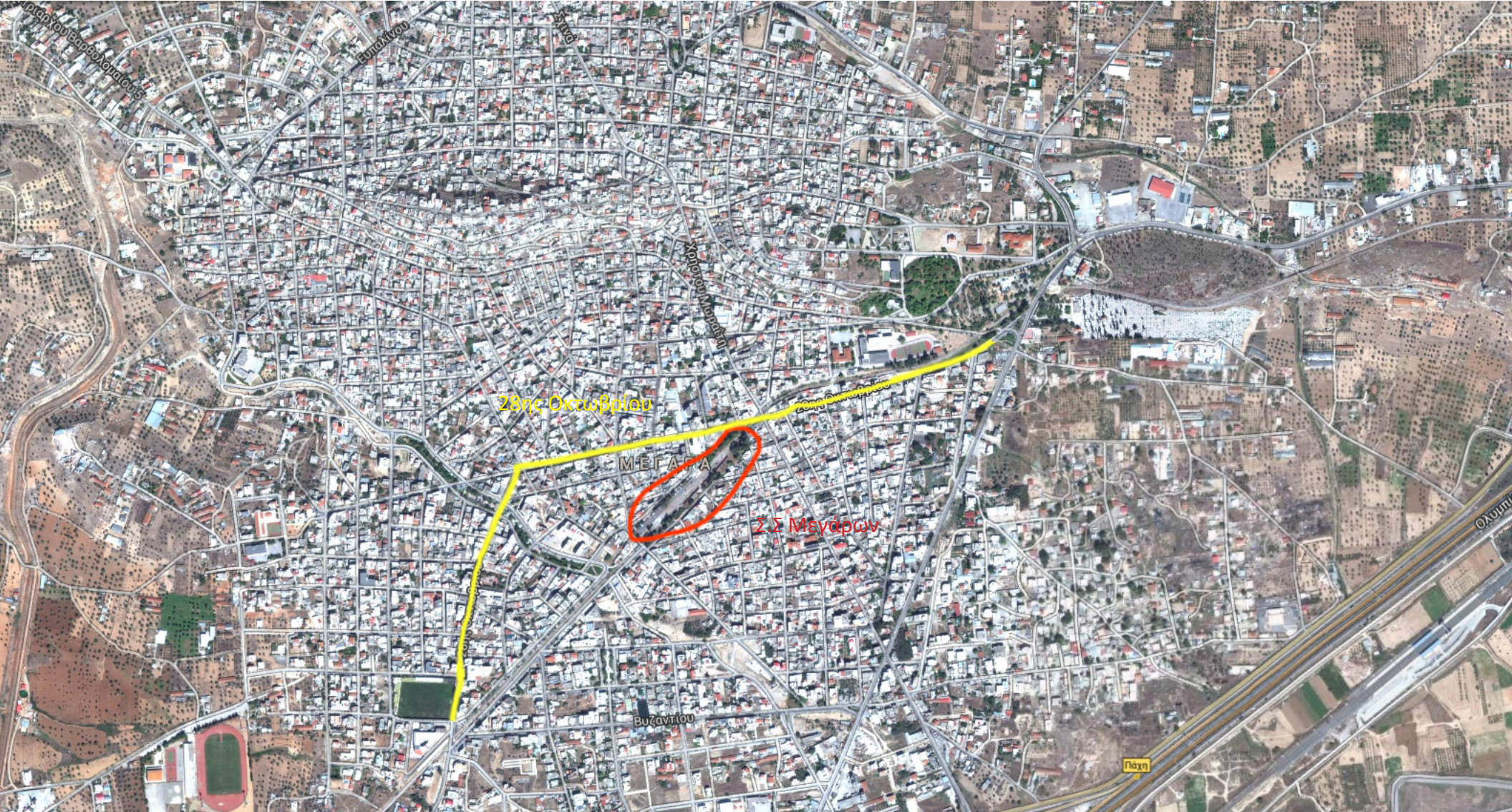
Το τυφλό σημείο των Μεγάρων

Η ΠΕΡΙΟΧΗ

Η εκπόνηση της πτυχιακής μου εργασίας αφορά τον χώρο του παλιού σιδηροδρομικού σταθμού της πόλης των Μεγάρων. Τα Μέγαρα, μια πόλη 30.000 περίπου κατοίκων, βρίσκονται στον νομό Αττικής και απέχουν μόλις 42χιλιόμετρα δυτικά απ' την Αθήνα.

Ο παλιός σταθμός βρίσκεται κεντρικά της πόλης καλύπτοντας μια αρκετά μεγάλη έκταση. Την λειτουργία του αντικατέστησε, περί το 2004, ο προαστιακός σιδηρόδρομος που στεγάζεται εκτός του κέντρου της πόλης, με συνέπεια ο χώρος του παλιού σταθμού να ερημώσει. Η αδυναμία εκμετάλλευσης του χώρου απ' τη δημοτική αρχή προς χρήση για το δημόσιο όφελος ενέτεινε το φαινόμενο, με αποτέλεσμα την δημιουργία ενός τυφλού σημείου στο κέντρο, για σχεδόν μια δεκαετία. Ωστόσο τα τελευταία δύο χρόνια ένα μικρό στην άκρη τμήμα του, ασφαλοστρώθηκε προς χρήση δημόσιου χώρου στάθμευσης, δημιουργώντας μια μικρή μορφή κινητικότητας στο χώρο. Παρ' όλα αυτά, η έλλειψη ηλεκτροδότησης κατά τις βραδινές ώρες και η απουσία κάποιας διαμόρφωσης χρηστικού χαρακτήρα, εξακολουθούν να καθιστούν το χώρο νεκρό, γεμάτο θαμμένες αναμνήσεις σε βάθος χρόνου. Αναμνήσεις απ' την παλιά αίγλη της χαρακτηριστικής κίνησης του τρένου σε ένα αντιφατικό παρόν.

Ευαγγελίου

ΣΑΥΟ

Καρόλου Παπαζογλου

28ης Οκτωβρίου

ΜΕΓΑΛΑ

25 Μαρτίου

Βουζαντίου

Παχι

Οδύση

Ερχόμενοι από Αθήνα και οδηγώντας στην κεντρική οδό της πόλης, με ονομασία “28ης Οκτωβρίου”, θα συναντήσουμε την πλατεία Βασιλέως Κωνσταντίνου, γνωστή ως κεντρική πλατεία των Μεγάρων, ενώ δεξιά κι αριστερά κατά μήκος αυτού του δρόμου εκτείνεται η εμπορική αγορά με πλήθος καταστημάτων και διαφόρων τύπων υπηρεσίες. Στο χάρτη σημειώνεται με κόκκινο χρώμα εκατέρωθεν της πλατείας, η θέση του παλιού σιδηροδρομικού σταθμού του ΟΣΕ και με κίτρινο ο εμπορικός δρόμος της πόλης.

Η κεντρική οδός “28ης Οκτωμβρίου”

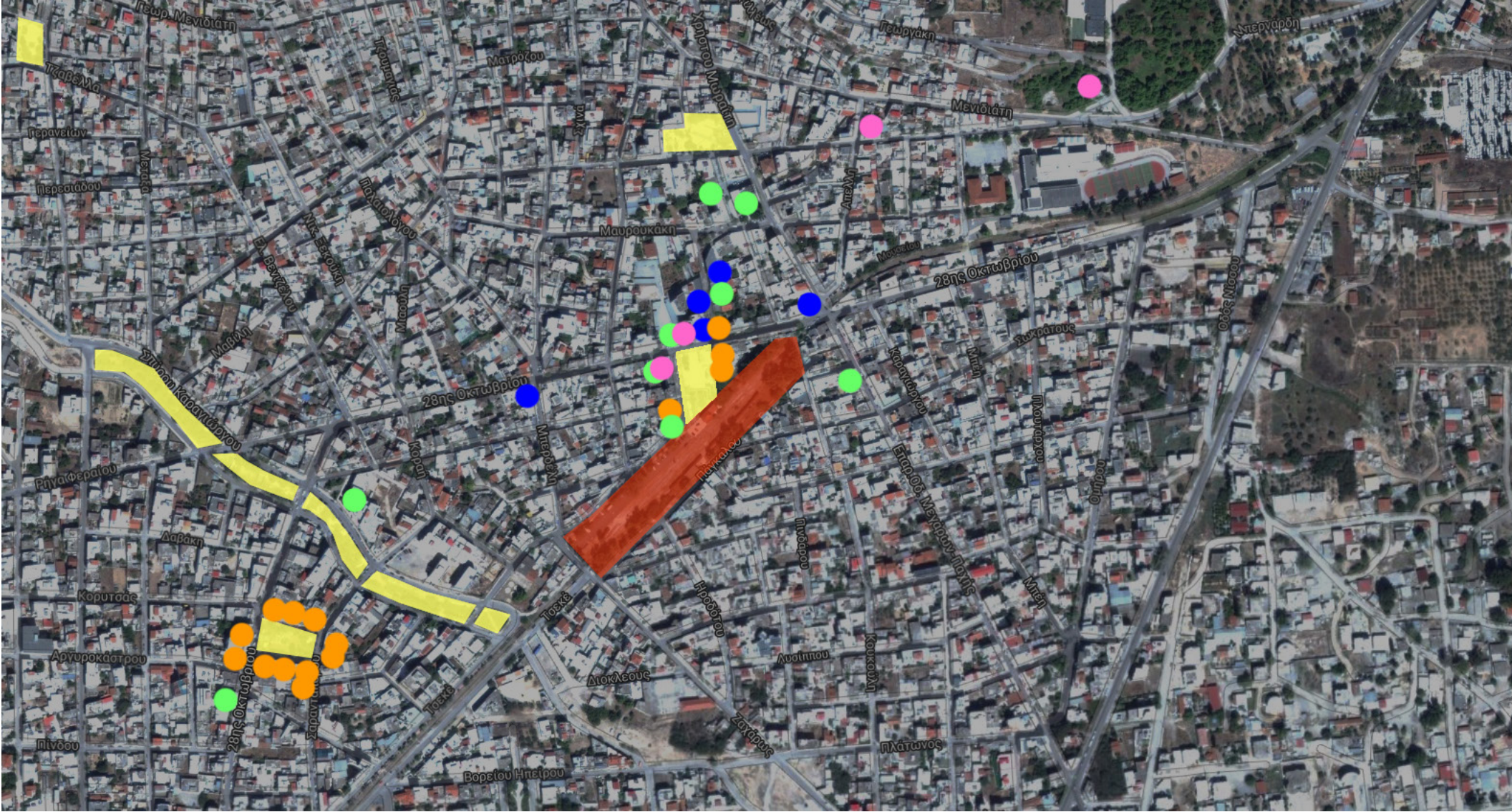
Η κεντρική πλατεία της πόλης των Μεγάρων

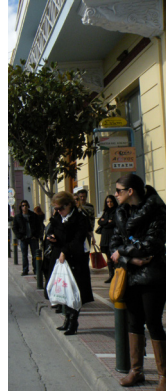

Η δραστηριότητα γύρω απ' το σημείο ενδιαφέροντός μας καταγράφεται σε ένα χάρτη που σκιαγραφεί τις λειτουργίες που αφορούν κοινόχρηστους χώρους και υπηρεσίες του κέντρου. Γίνεται έτσι αντιληπτή η κινητικότητα των ανθρώπων που πιθανόν βρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή τις ώρες αιχμής.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Χώροι εστίασης - καφετέριες
- Πολιτιστικοί χώροι
- Δημόσιες Υπηρεσίες
- Τράπεζες
- Πλατείες - Πάρκα
- Χώρος σταθμού Ο.Σ.Ε.

Οι άνθρωποι

Τα Μέγαρα παρότι βρίσκονται πολύ κοντά στην Αθήνα, διατηρούν ακόμη πολύ έντονα τόσο τα καλά όσο και τα αρνητικά χαρακτηριστικά μια κλειστής κοινωνίας. Ως προς την πλειοψηφία των ανθρώπων θα την χαρακτηρίζαμε μια συντηρητική κοινωνία, καθώς συνήθως ασκεί έντονη επίκριση σε κάθε αλλαγή που θα ταράξει τη ρουτίνα της, χωρίς ωστόσο να αντιδράσει δραστικά.

Μια λέξη που θα περιέγραφε μεγάλο μερίδιο του πληθυσμού της πόλης, είναι η περιέργεια στα πλαίσια άλλοτε παραξενιάς και άλλοτε κουτσομπολιού με τον φόβο του κοινωνικού στιγματισμού να εγκυμονεί ακόμη και σήμερα.

Στα πλαίσια λοιπόν μιας συντηρητικής αντίληψης δυστυχώς πολλές φορές κινείται και η δεκτικότητα ως προς τους νεοτερισμούς που θα προταθούν, με συνέπεια ο τίτλος “σύγχρονη πόλη” πολλές φορές να συνοδεύεται μάλλον από ερωτηματικά.

Ο χώρος του σταθμού

.....Ο χώρος του παλιού σταθμού αποτελεί ένα φιλέτο του κέντρου της πόλης των Μεγάρων, που παραμένει σχεδόν ανεκμετάλλευτο για δέκα περίπου χρόνια. Οι φωτογραφίες που ακολουθούν μαρτυρούν την ύπαρξη ενός τυφλού σημείου στο κέντρο της πόλης, που στους περισσότερους περνά μάλλον αδιάφορο. Απ' τη στιγμή που στις ράγες σταμάτησε να κινείται το τρένο, σταμάτησε κι ο χρόνος για το σταθμό. Σταμάτησε και το ενδιαφέρον για το πως λειτουργεί ο χώρος.....

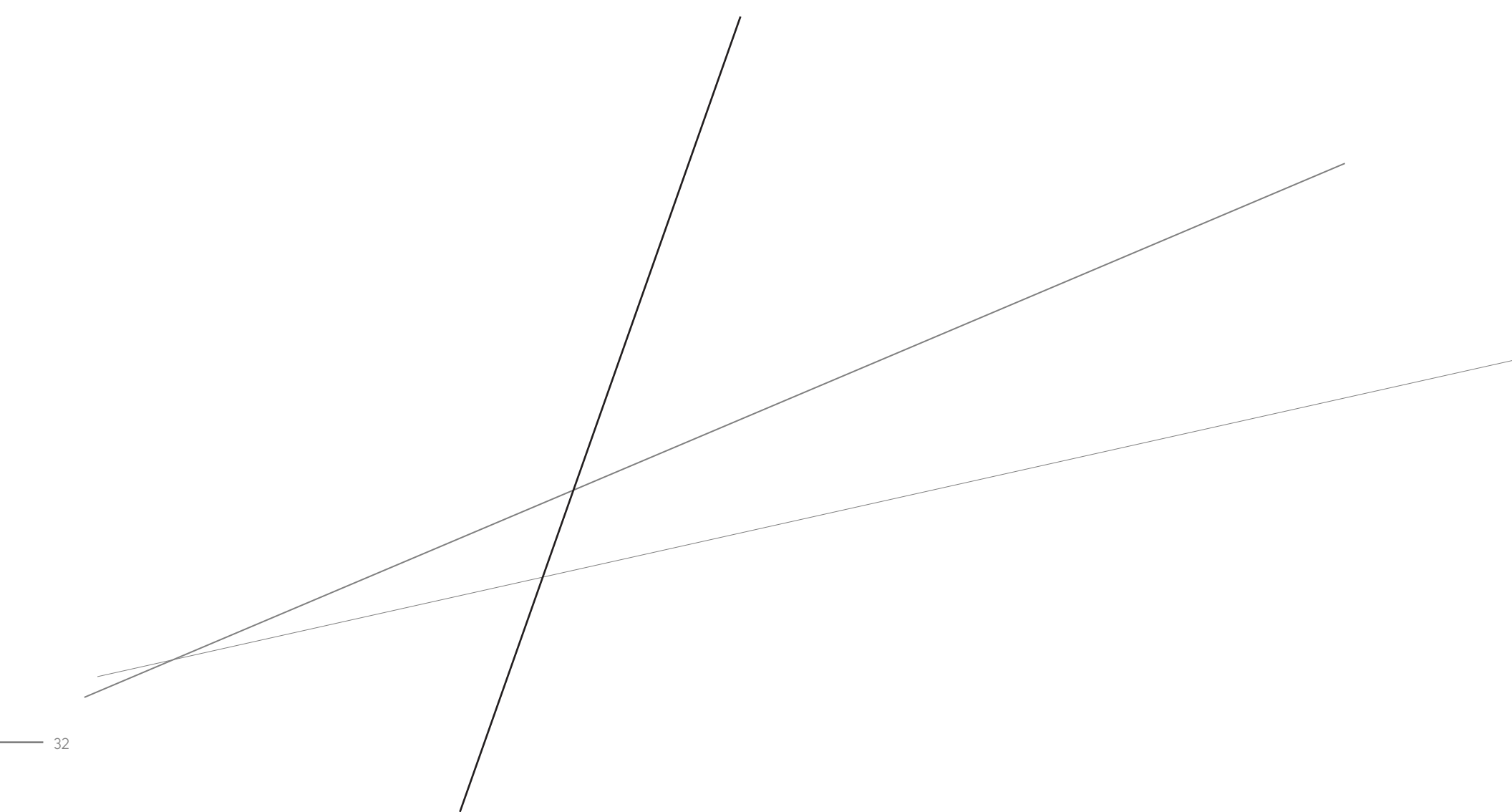
Απόψεις από το χώρο του σταθμού.

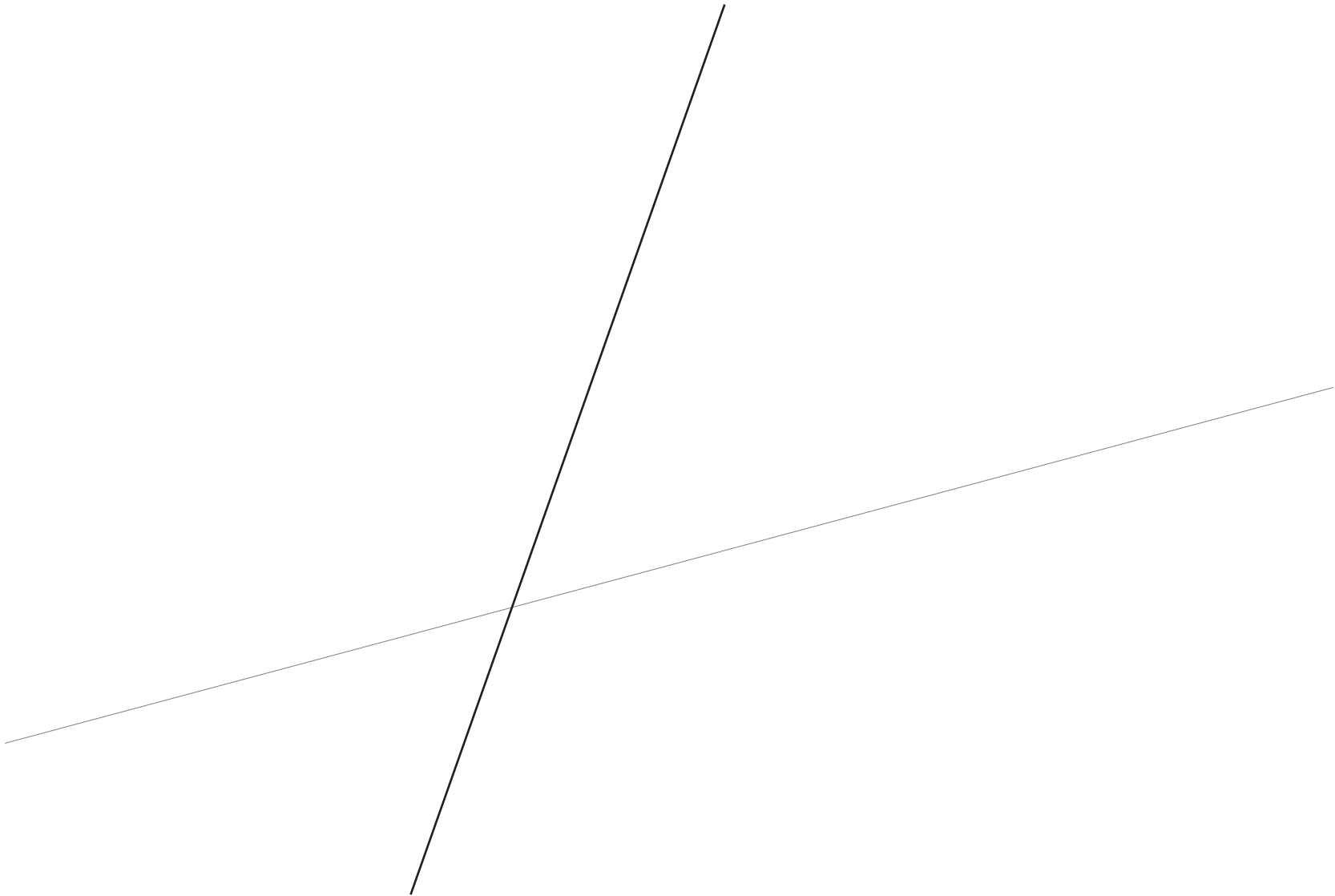

Απόψεις από το χώρο του σταθμού.

Το τυφλό σημείο του Γιάννη Μαυριτσάκη

“Θα γυρίσεις. Χρειάζομαι μόνο λίγο χρόνο. Ζαλίζομαι και χρειάζομαι χρόνο. Θα σου φτιάχνω τ’ αγαπημένα σου φαγητά. Το κρεβάτι θα ‘ναι πάντα στρωμένο. Θα κοιμάμαι στην άκρη. Μέχρι να γυρίσεις. Θα σε αναστήσω. Θα κάνω το θαύμα. Εγώ θα κάνω το θαύμα. Γιατί θέλω να γυρίσεις. Γιατί η αγάπη μου είναι πιο δυνατή, πιο δυνατή απ’ την τυφλή ζωή που δεν έχει ιδέα πού κατευθύνεται. Εγώ ξέρω. Κατευθύνομαι σ’ εσένα. Θα διώξω την ομίχλη και θα σε ξαναφέρω. Δεν θα συνηκολογήσω ποτέ. Ας έχεις γίνει και σκόνη. Θα ενώσω τους κόκκους της σκόνης και θα σε φτιάξω από την αρχή.”

Γιάννης Μαυριτσάκης
Το τυφλό σημείο

Δεύτερη έκδοση

Εκδόσεις Οδός Πανός

Περίληψη Έργου

Το τυφλό σημείο του Γιάννη Μαυριτσάκη αποτελεί μια παρατήρηση της ζωής μέσω της απώλειας. Ως μέσο αφήγησης ο συγγραφέας χρησιμοποιεί τη Νίκη. Η Νίκη είναι η πρωταγωνίστρια του έργου και ο θάνατος του άντρα της, η αφετηρία για περιπλάνηση σε μια τραγική αμφισημία που η μονότονη καθημερινότητα συγκαλύπτει. Το σοκ που υπόκειται η Νίκη απ' την απώλεια, συνεπάγεται την άρνησή της για συνέχεια της ζωής, παρά τις βασικές βιοτικές ανάγκες που εξακολουθεί να έχει. Μέσα από μια δεξιοτεχνική παρατήρηση της ηρωίδας στο περιβάλλον της, το έργο αναδεικνύει ανάγλυφα την αντίφαση που προβάλλει ανάμεσα στη ζωή της και στη ζωή την ίδια, ότι πιο στοιχειώδες απαιτεί η ζωή: τη συνέχεια. Αυτή η αντίφαση την βάζει σε διαδικασία ταλάντευσης από το κοινωνικό σύνολο που ανήκε, σε ένα άλλο που ανακαλύπτει ότι συνυπάρχει παράλληλα και αθόρυβα. Πρόκειται για τον κόσμο των αποκλεισμένων, των απελπισμένων, των άτυχων, δηλαδή τον κόσμο των ηττημένων της ζωής. Η Νίκη βρίσκεται ακριβώς στη μέση. Ταλαντεύεται από το παρόν στο παρελθόν, από το εδώ στο αλλού, από το ορατό στο αόρατο, από τον κόσμο των νικητών στον κόσμο των ηττημένων, των ξένων, των άτυχων, των απελπισμένων, των αποκλεισμένων, που πληθύνονται απειλητικά όλο και περισσότερο. Αυτή την ταλάντευση παρακολουθεί το έργο, την αργή αλλά σταθερή μετατόπιση της ηρωίδας, μιας καθ' όλα ενταγμένης στο κοινωνικό σύνολο γυναίκας, από τον ένα κόσμο στον άλλο. Η μετάβαση της Νίκης άλλοτε στον κόσμο των «νικητών», των και άλλοτε των «ηττημένων», μας μεταβιβάζει απ' το παρόν στο παρελθόν, απ' το πραγματικό στο φαντασιακό.

— Ταύτιση Χώρου - Έργου

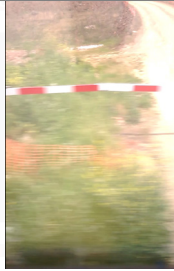
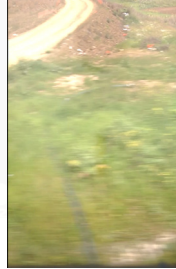
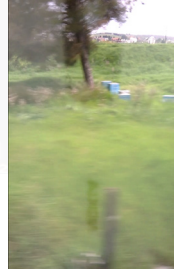
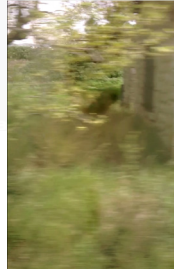
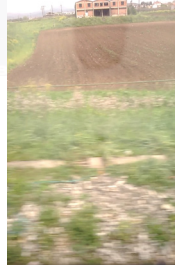
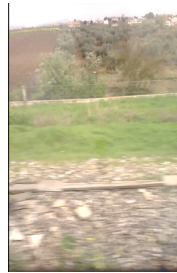
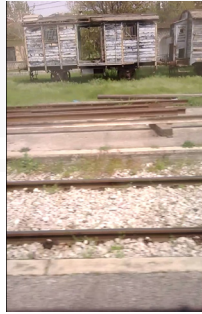

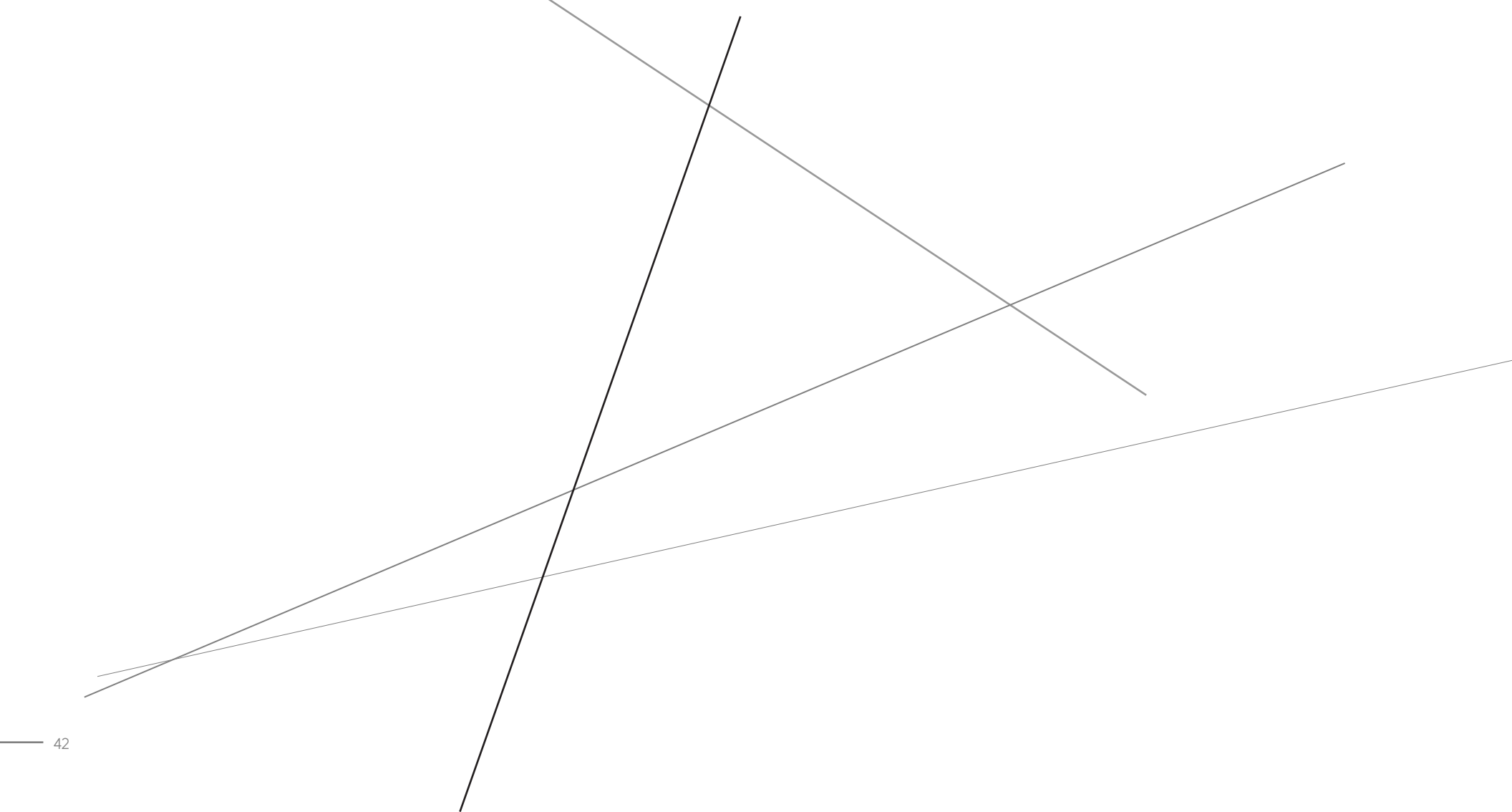
Περπατώντας στο χώρο του παλιού σιδηροδρομικού σταθμού των Μεγάρων, οι μνήμες που ανασύρονται απ' τις εναπομείνουσες ράγες, φέρνουν στο μυαλό μας την χαρακτηριστική κίνηση του τρένου. Τρένα πάνε - τρένα έρχονται, επιβάτες κατεβαίνουν- επιβάτες ανεβαίνουν. Μια συνεχής πορεία με ενδιάμεσους σταθμούς, ενδιάμεσα σημεία. Μια εικόνα που θυμίζει σκαρίφημα ταινίας. Μια ταινία που ο καθένας μπορεί να πρωταγωνιστήσει. Λαμβάνεις τη θέση σου και το γύρισμα ξεκινά μαζί με την αναχώρηση του τρένου. Εικόνες απ' το παράθυρο έρχονται και παρέρχονται σαν καρτέ ταινίας σε "fast forward". Η κίνηση είναι τόσο γρήγορη για το μάτι που καταγράφεται μόνο ένα θολό κινούμενο τοπίο. Ένας καμβάς με χρώματα που ρέουν στα πλαίσια που ορίζει η προοπτική. Ωστόσο το μάτι προλαβαίνει να εστιάσει σε ένα σημείο αρπάζοντας την εικόνα του μέσα απ' το κινούμενο τοπίο. Μοιάζει τότε σαν να σταματά για λίγο ο χρόνος και μας επιτρέπει να παρατηρήσουμε το σημείο ενδιαφέροντος που μας τράβηξε την προσοχή.

Απ' την άλλη, ο Γιάννης Μαυριτσάκης μοιάζει με επιβάτη στο τρένο της ζωής. Το τοπίο που παρατηρεί είναι η ζωή των διαφόρων προσώπων που παρουσιάζει και εστιάζει στη μια που έτυχε να του τραβήξει το ενδιαφέρον, την ζωή της Νίκης. Παρατηρεί λοιπόν την ζωή της σε χρόνο που θυμίζει μετ' επιστροφής δρομολόγιο ενός συρμού που κινείται συνέχεια μεταξύ δύο σημείων.

Τα “σημεία” αυτά ορίζονται ως παρελθόν και παρόν, που οριοθετούν το “τοπίο” διαφόρων κοινωνικών συνόλων. Η “αποβίβαση” του συγγραφέα στους ενδιάμεσους “σταθμούς” είναι τα στιγμιότυπα απ' την ζωή της Νίκης στα οποία αποφασίζει να εστιάσει την προσοχή του και να εντάξει στο έργο. Το εισιτήριο ποιητικής αδείας γι' αυτή την επαναλαμβανόμενη πορεία ανάμεσα στα σημεία παρόν- παρελθόν, αποτελεί ο θάνατος του άντρα της. Πρόκειται για ένα γεγονός που αρνείται να αποδεχτεί και συνεπώς αμφιταλαντεύεται στους ενδιάμεσους σταθμούς της πορείας της ζωής της, τόσο στην παρούσα φάση όσο και στις παρερχόμενες.

Συνεπώς, η παρατήρηση του τοπίου απ' το βαγόνι ενός κινούμενου τρένου μοιάζει να ταυτίζεται με τον τρόπο που ο Γιάννης Μαυριτσάκης παρατηρεί τη ζωή. Η παραπάνω διαπίστωση αποτελεί το λόγο για τον οποίο ο χώρος του σταθμού μπορεί να υποδεχτεί το εν' λόγω θεατρικό σενάριο στα πλαίσια επαναφοράς του στη ζωή.

Διερεύνηση του έργου

παρόν

παρελθόν

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

(••)

18

19

20

21

Το έργο περιλαμβάνει εικονισμίες σκηνές οι οποίες παρουσιάζονται περιγραφικά στο διάγραμμα. Η κόκκινη κουκίδα σηματοδοτεί ανά σκηνή τη θέση της Νίκης συναρτήσεως του χρόνου. Στη συνέχεια ακολουθεί η ανάλυση κάθε σκηνής που συνεισέφερε στον σχεδιασμό, οδηγώντας μας σταδιακά στο αποτέλεσμα.

Η σχέση των προσώπων

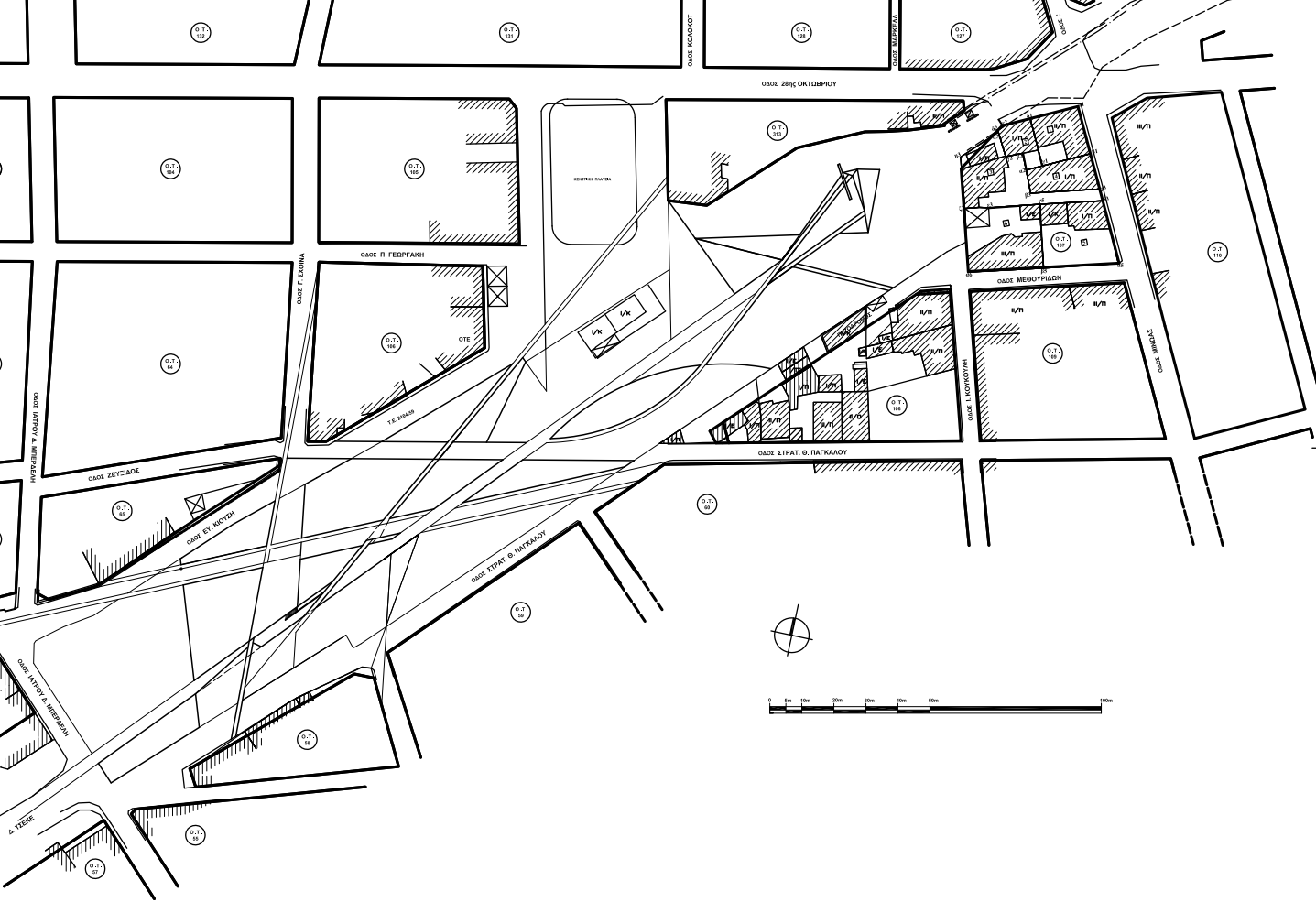
η Νίκη
οι δύο άντρες
ο χτυπημένος άντρας
η γυναίκα στο φανάρι
ο κρεοπώλης
ο διευθυντής
ο μέτρ
ο πωλητής
το κορίτσι
η άντρας της Νίκης ως ανάμνηση

Mε μια πρώτη ματιά τα πρόσωπα του έργου μοιάζει να μην συγχέονται μεταξύ τους. Στην πορεία ωστόσο αποδεικνύεται ακριβώς το αντίθετο. Η γραφή του Γιάννη Μαυριτσάκη σημειώνει την αλληλουχία των ανθρώπων ανεξαρτήτως κοινωνικής τάξης, παρουσιάζοντάς τους ως ένα σύστημα σε λειτουργία.

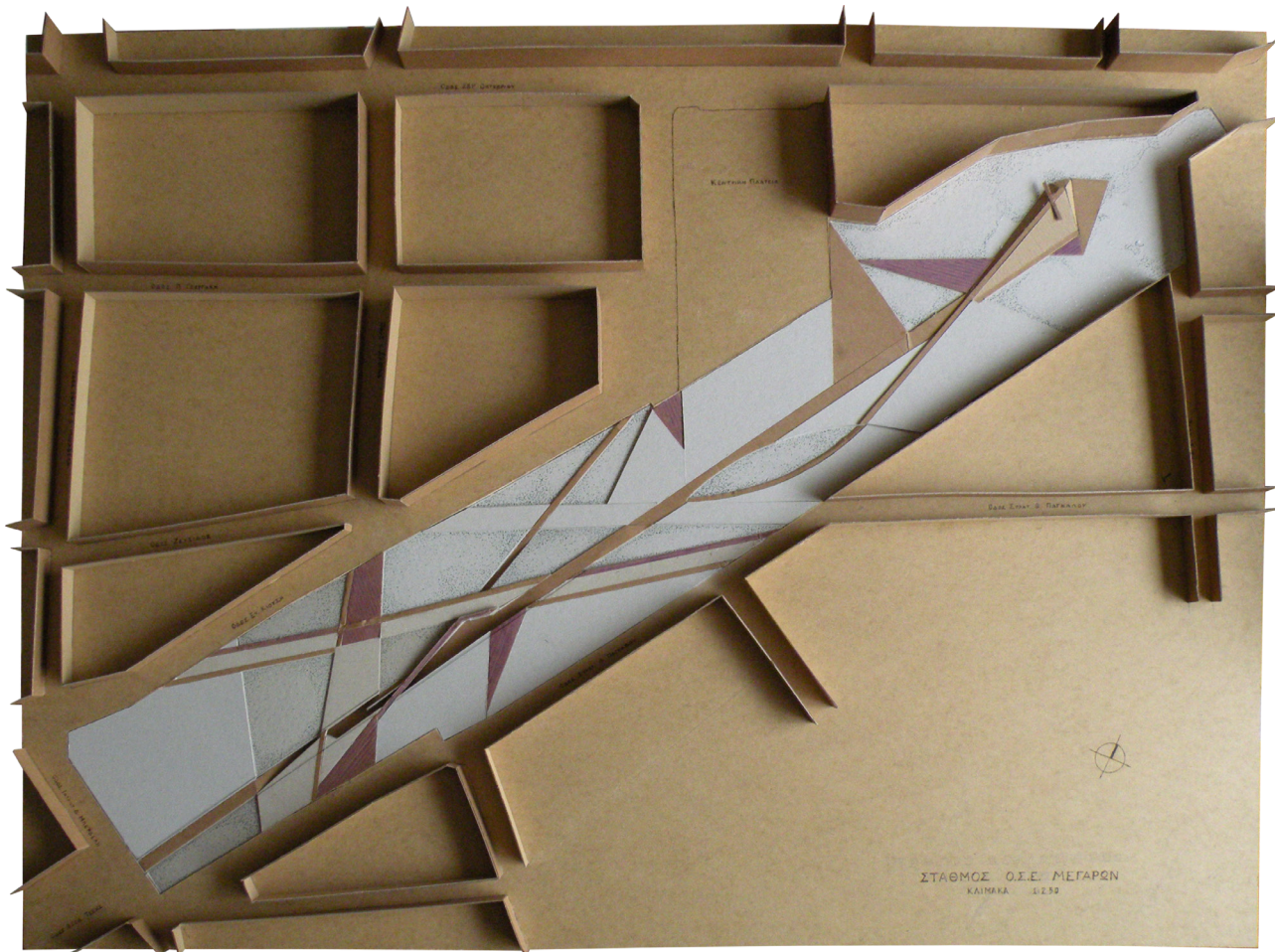
Ωστόσο ένα σύστημα σε λειτουργία είναι και μια πόλη. Συνεπώς ο χώρος του σταθμού που μελετάμε αποτελεί κομμάτι του συστήματος της πόλης. Ο σχεδιασμός λοιπόν ξεκίνησε αποσκοπώντας στην σύνδεση του χώρου του σταθμού με τον υπόλοιπο αστικό ιστό. Έτσι προεκτάθηκαν οι χαράξεις των δρόμων προς το χώρο του σταθμού δημιουργώντας έναν δίαυλο αμφίδρομης επικοινωνίας ανάμεσα στα δύο περιβάλλοντα. Παράλληλα σχηματίζεται ένας υποτυπώδης κάναβος πάνω στον οποίο ξεκινά η διαμόρφωση.

“...σύνδεση του χώρου
του σταθμού με τον
υπόλοιπο αστικό ιστό...”

η Νίκη
οι δύο άντρες
ο χτυπημένος άντρας
η γυναίκα στο φανάρι
ο κρεοπωλής
ο διευθυντής
ο μέτρο
ο πωλητής
το κορίτσι
η άντρας της Νίκης
ως ανάμνηση

Βασικές χαράξεις στη μακέτα.

Νικητές

Ηττημένοι

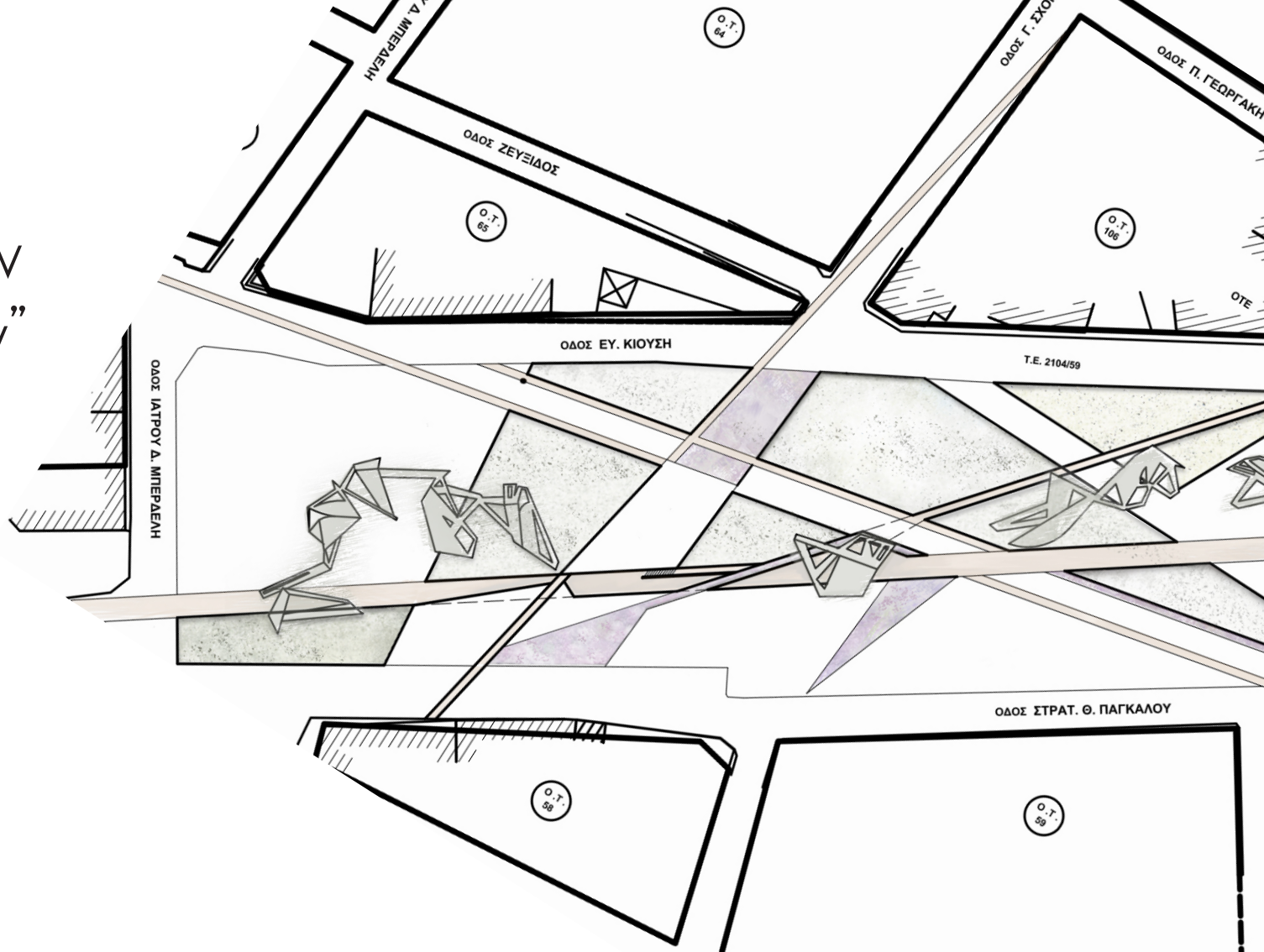
Καθ' όλη τη διάρκεια του έργου η Νίκη κινείται ανάμεσα σε δύο κόσμους. Άλλοτε στον κόσμο των νικητών και άλλοτε στον κόσμο των ηττημένων της ζωής. Πρόκειται για ένα απ' τα στοιχεία του έργου που δεσπόζει, με αποτέλεσμα η παρουσία του στο χώρο να κρίνεται απαραίτητη.

Έτσι λοιπόν ο σχεδιαμός παραμένει πιστός στον διαχωρισμό αυτό που ορίζει το έργο και ο σταθμός χωρίζεται σε δύο βασικές ενότητες τόσο σε επίπεδο κάτοψης όσο και σε τομή, αντιπροσωπεύοντας έτσι τους δύο κόσμους.

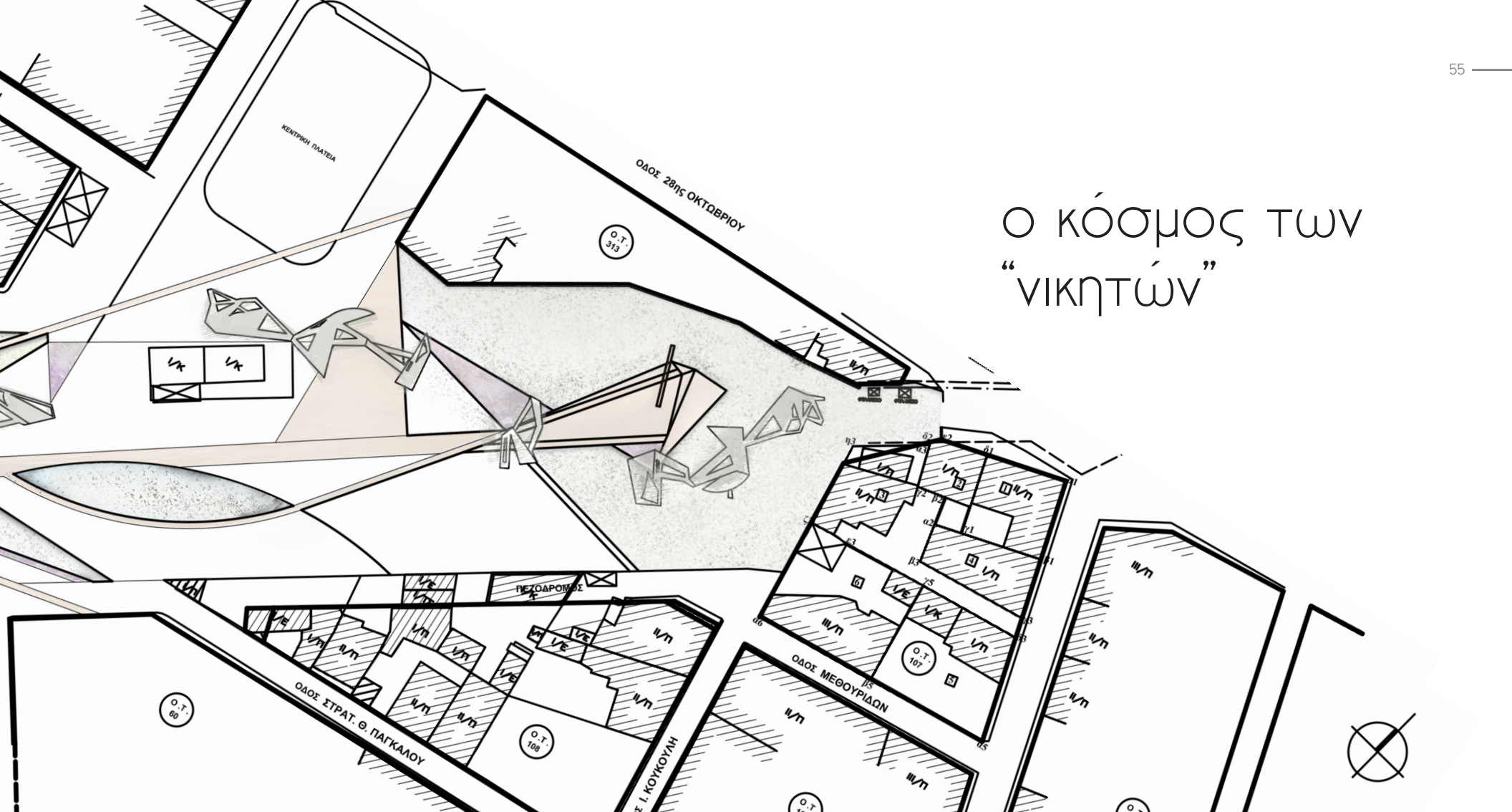
Συνεπώς το βασικό κομμάτι του κόσμου των ηττημένων βασίζεται στο συναίσθημα του φόβου για το άγνωστο, στην ασάφεια του ερωτήματος γιατί και στην δυσχέρια της οπτικής για το μετά. Η διαδρομή λοιπόν εισχωρεί στην επιφάνεια του εδάφους, στενεύει σε κάποιο σημείο, δημιουργεί διλήματα για την συνέχεια προσφέροντας παραπάνω της μίας επιλογές, ενεργοποιώντας διάφορους συναισθηματικούς μηχανισμούς.

Και αν ο επισκέπτης ακολουθήσει την σωστή διαδρομή, δεν εξέρχεται απλά απ' τον κόσμο των ηττημένων όπως ορίζουν οι υπόλοιπες επιλογές. Περιπλανιέται σταδιακά στο μετέχμιο των δύο κόσμων μέχρι που φτάνει στο σημείο να ανεβαίνει σε άλλο επίπεδο. Οδηγείται λοιπόν σταδιακά προς τον κόσμο των νικητών, βαδίζοντας για την κορυφή του υψώματος που έχει σχεδιαστεί για να αντιπροσωπεύσει τον κόσμο των νικητών.

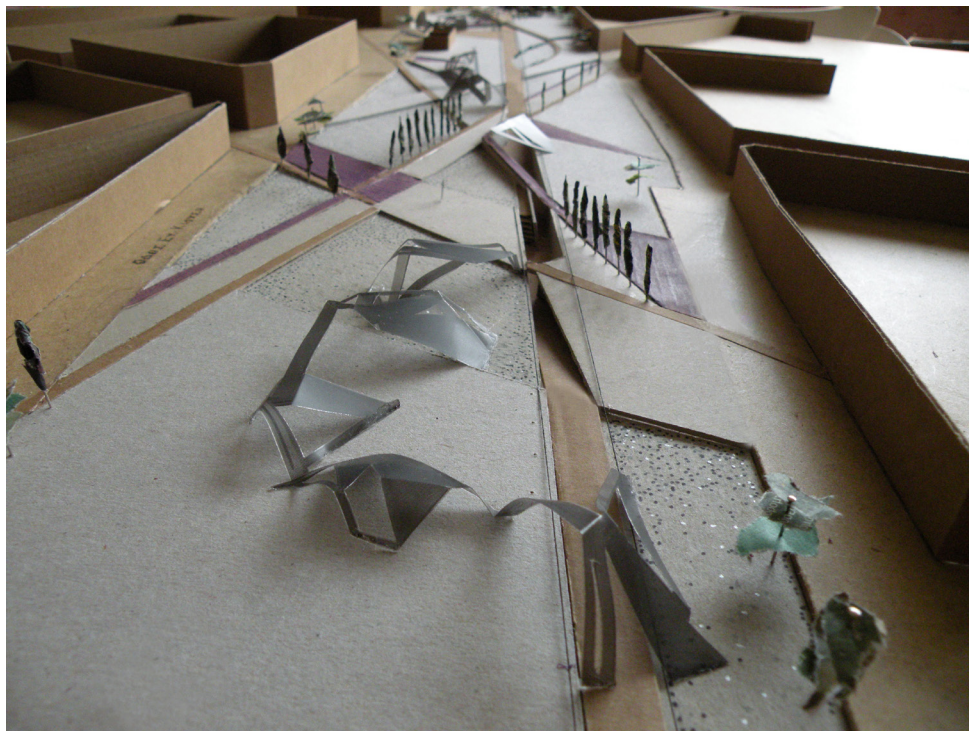
Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΩΝ “ΗΤΤΗΜΕΝΩΝ”

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΩΝ “ΝΙΚΗΤΩΝ”

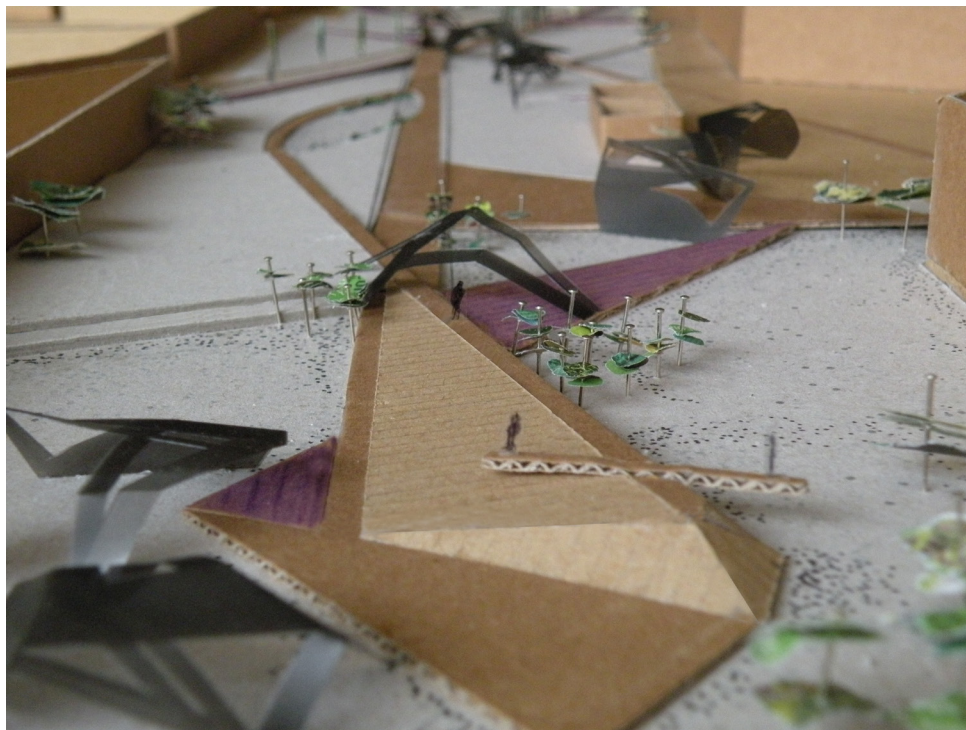

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΩΝ “ΗΤΤΗΜΕΝΩΝ”

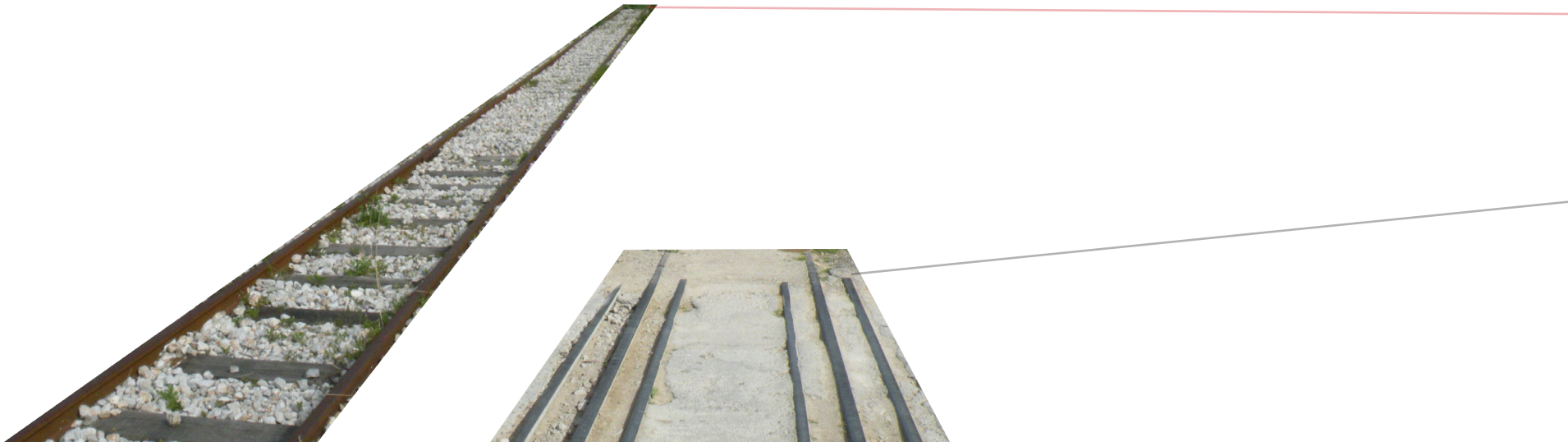
Η βασική πορεία απ' τον κόσμο των ηττημένων (σε πρώτο πλάνο), προς τον κόσμο των νικητών (στο βάθος).

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΩΝ “ΝΙΚΗΤΩΝ”

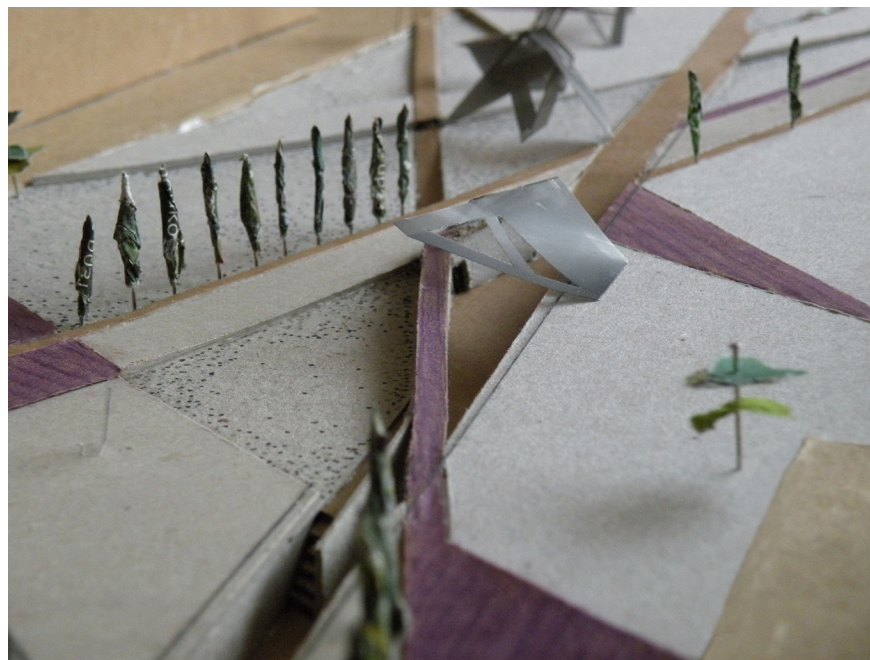

Η διαδρομή από τη έξοδο του κόσμου των ηττημένων (στο βάθος), έως την κορύφωση στον κόσμο των νικητών (σε πρώτο πλάνο).

Η γραμμές του τρένου, που είναι υπεύθυνες για την πορεία του, θα παραμείνουν επιτελώντας τον ίδιο ρόλο και σ' αυτό το ταξίδι. Η ύπαρξη τους θα τονίζει το βασικό άξονα κίνησης, υποδεικνύοντας την βασική διαδρομή.

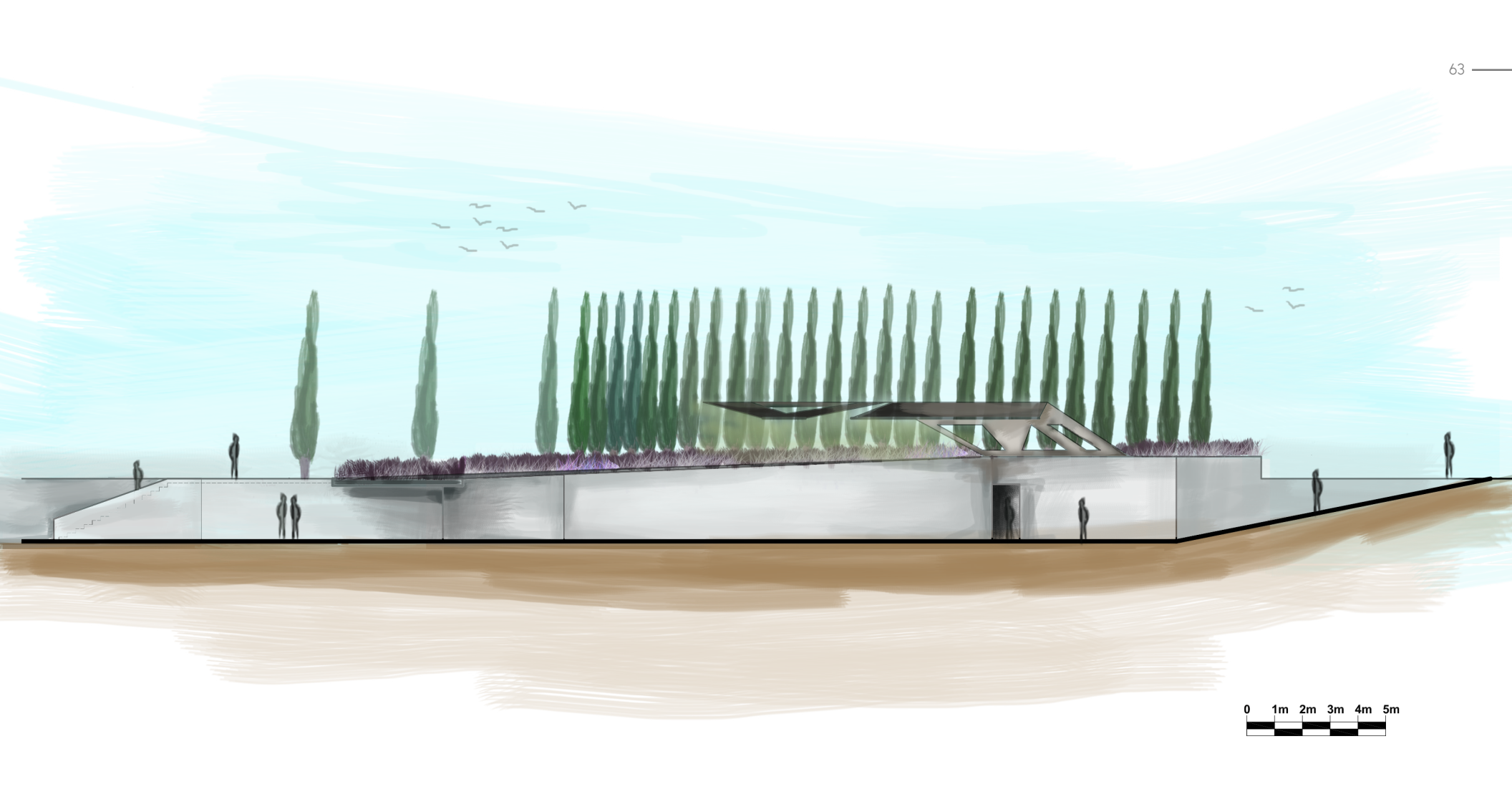

Η είσοδος στο βασικό κομμάτι στον κόσμο των ηττημένων.

ΤΟΜΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ
ΤΩΝ ΗΤΤΗΜΕΝΩΝ

0 1m 2m 3m 4m 5m

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

Τα άγνωστα χτυπήματα

12

13

14

15

16

17

(e)

18

19

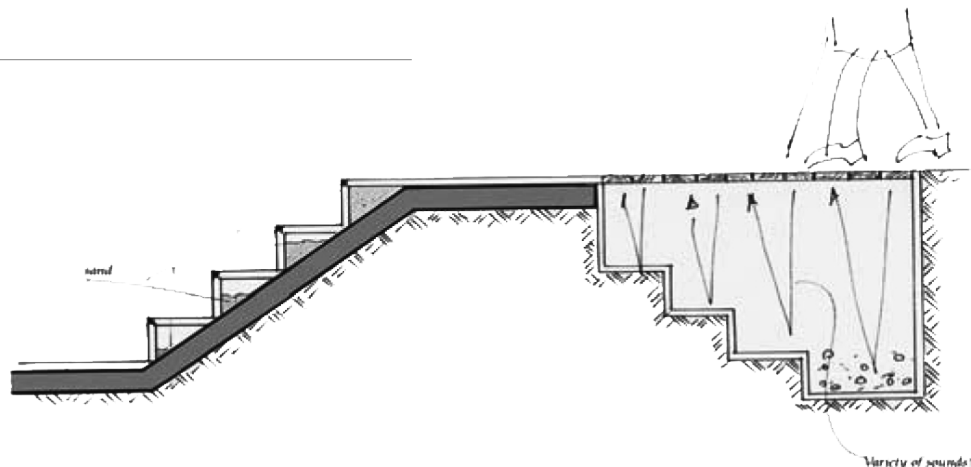
20

21

Πρώτη σκηνή: Ακούγονται άγνωστα χτυπήματα. Η Νίκη ανταποκρίνεται φοβισμένη, ρωτώντας ποιος είναι, αγωνιώντας για μια απάντηση. Παρατηρείτε λοιπόν η έντονη ψυχολογική μετάβαση που προκαλεί ένα ακουστικό ερέθισμα του οποίου η πηγή προέλευσης παραμένει αδιευκρίνιστη.

Η χρήση του ήχου ως ερέθισμα για την παραγωγή ανάλογων συναισθημάτων θα αποτελέσει βασικό σχεδιαστικό εργαλείο που αντλείται απ' το θεατρικό έργο *Τυφλό Σημείο*.

Σκίτσο σκάλας από δημοσίευση στο περιοδικό « Design For All». (2)

STAIRS

Μιλώντας για ήχο χωρίς εικόνα ο λογισμός μας οδηγείται σε άτομα με περιορισμένη όραση.

Ο σχεδιασμός που εξυπηρετεί τις ανάγκες τους, βασίζεται πέραν της αφής και στην ακοή. Μεγάλο λοιπόν ενδιαφέρον παρουσιάζει μια σχεδιαστική λύση που αποσκοπεί στην προειδοποίηση του τυφλού ότι κατά την πορεία της διαδρομής του ακολουθεί σκάλα. Η τοποθέτηση ενός ξύλινου δαπέδου πάνω από μια ειδική διαμόρφωση που απεικονίζεται στο σκίτσο, παράγει το κατάλληλο ηχητικό μήνυμα.

Με τη βοήθεια της ακουστικής κατανοούμε ότι ο παραγόμενος απ' τον βηματισμό ήχος αλλάζει σύμφωνα με τη θέση του πεζού, καθώς σε τομή, η επιφάνεια ανάκλασης του παραγόμενου απ' το βηματισμό ήχου, βρίσκεται ανά βήμα όλο και πιο κοντά στην πηγή παραγωγής του, δηλαδή στην επιφάνεια βηματισμού. Παρατηρούμε επίσης στο σκίτσο ότι η πλήρωση με άμμο των σκαλοπατιών μειώνεται καθώς πλησιάζει το τέλος τις σκάλας, σηματοδοτώντας έτσι ότι ξεκινάει το επόμενο πάτωμα.

Έτσι λοιπόν το ξύλο είναι ένα απ' τα υλικά που εξυπηρετεί της ανάγκες του σχεδιασμού σε μεγάλο βαθμό ενώ παράλληλα είναι υλικό που ήδη υπάρχει στο χώρο του σταθμού, στις γραμμές του τρένου. Συνεπώς το ξύλο γεφυρώνει παρελθόν- παρόν και προτείνεται στην βασική διαδρομή που διαπερνά τους δύο κόσμους. Για να μείνουμε ωστόσο πιστοί στα ερεθίσματα που προέκυψαν απ' αυτή τη σκηνή του έργου, ο ήχος που θα παράγεται με τον τρόπο που περιγράφηκε παραπάνω, θα εφαρμοστεί κατά τόπους σε διάφορα τμήματα της διαδρομής, αποσκοπώντας στην παραγωγή του συναισθήματος της αγωνίας για το άγνωστο ή έστω μιας διαφορετικής ηχητικής εμπειρίας.

Περπατώντας στο χώρο του σταθμού, συναντάμε άλλο ένα υλικό που εξυπηρετεί το ακουστικό ερέθισμα. Πρόκειται για τον θόρυβο που προκαλούν τα χαλίκια ανάμεσα στις γραμμές του τρένου. Συνεπώς θα αποτελέσουν κομμάτι του σχεδιασμού λαμβάνοντας το χώρο τους.

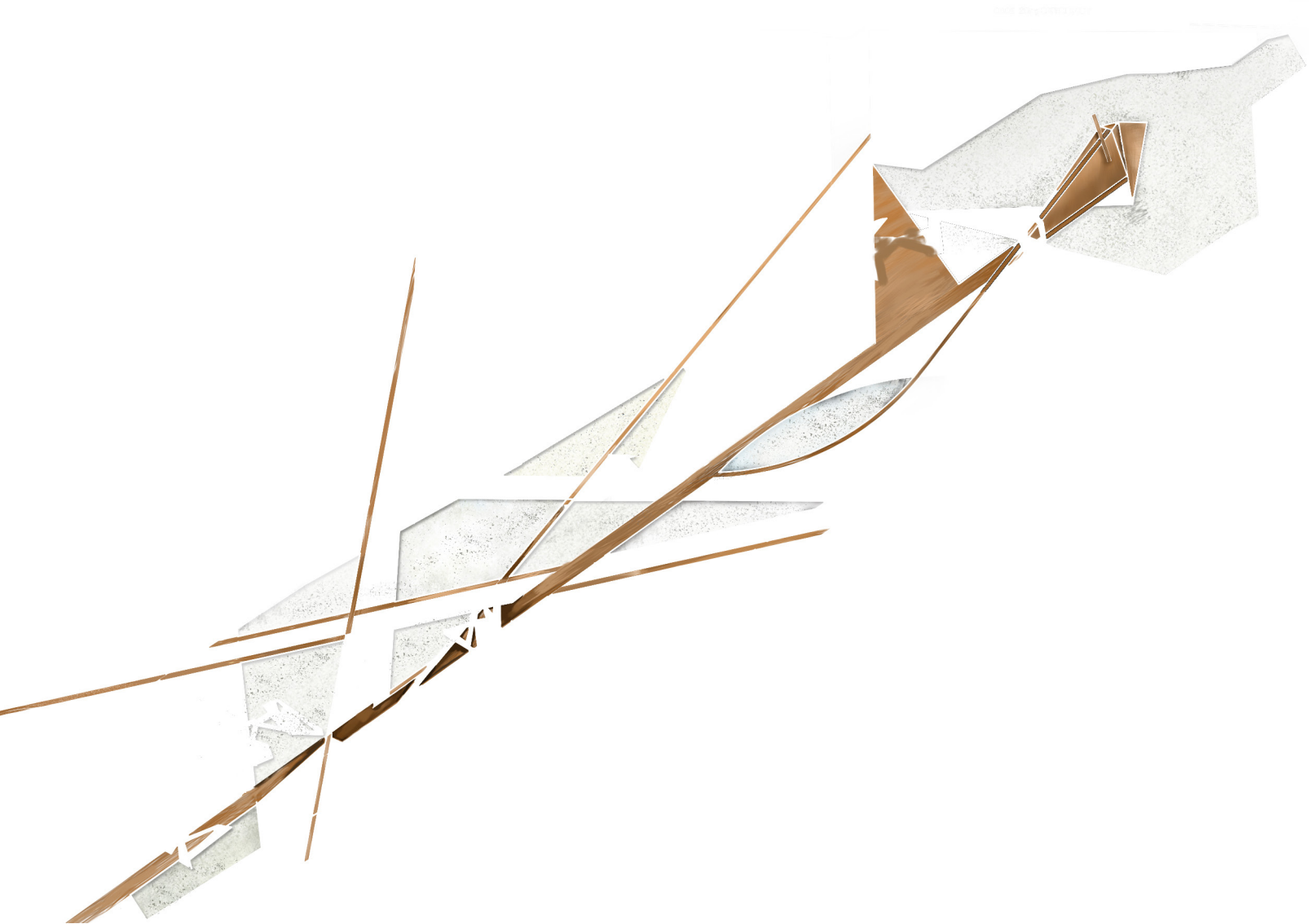
-Ποιος είναι;
(Χτυπήματα.)

-Ναι; Ποιος είναι;
(Χτυπήματα.)

-Δεν μ' ακούτε; Ρωτάω. Ποιος
είναι;
(.....)

-Νομίζετε πως είναι αστείο αυτό
που κάνετε; Δεν είναι καθολου
αστείο. Είναι πολύ άσχημο.

Ξύλο και Χαλίκι

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

Η μυρωδιά στο Κρεοπωλείο

12

13

14

15

16

17

(e)

18

19

20

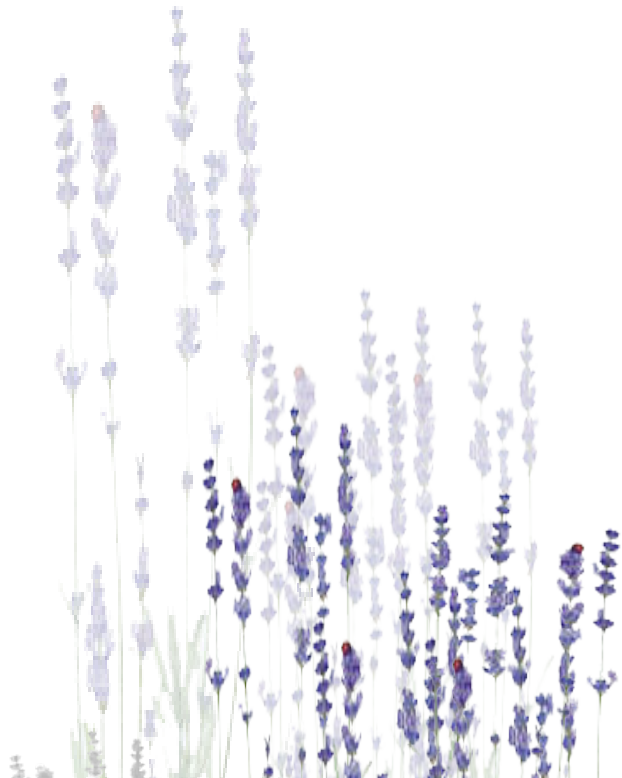
21

Η τέταρτη σκηνή του έργου εκτυλίσσεται μέσα στο κρεοπωλείο που η πρωταγωνίστριά μας συνήθιζε να αγοράζει το κρέας της εβδομάδας. Η μυρωδιά του χώρου αυτή τη φορά, είναι αυτή που επηρεάζει την πρωταγωνίστριά μας. Συνεπώς για να παραμείνει ο σχεδιασμός πιστός στα ερεθίσματα που πηγάζουν απ' το έργο, αναζητώνται μέσα που θα ενεργοποιήσουν την αίσθηση της όσφρισης.

Μια έντονη λοιπόν μυρωδιά στο χώρο είναι αυτή που θα ενεργοποιήσει την μια απ' τις πέντε αισθήσεις του επισκέπτη. Την αίσθηση της όσφρησης. Το έντονο άρωμα της λεβάντας, σε συνδυασμό με τις απαιτούμενες συνθήκες ζωής της, την καθιστούν την καταλληλότερη επιλογή ενεργοποίησης της όσφρησης για το χώρο που μελετάμε. Αντέχει σε χαμηλές θερμοκρασίες και ξηρό κρύο, αλλά δε της αρέσει η υπερβολική υγρασία στην ατμόσφαιρα, γιατί σαπίζει πολύ εύκολα, ενώ χρειάζεται θέση ηλιόλουστη. Το κλίμα των Μεγάρων είναι θα λέγαμε ιδανικό και το μικροκλίμα του χώρου και μοιάζει να ευνοεί την διάρκεια ζωής της. Επιπλέον οι ανάγκες της για πότισμα είναι κάθε 3 με 4 μέρες, πράγμα που αποτελεί μεγάλο προσόν για φυτό δημόσιου χώρου.

-Είστε καλά; Μήπως
ζαλίζεστε;
-Όχι...Δεν ζαλίζομαι.
Μου συμβαίνει καμιά
φορά...
-Τι ακριβώς σας
συμβαίνει;
-Για λίγο...Σαν
να χάνω τον
προσανατολισμό
μου.

Λεβάντες

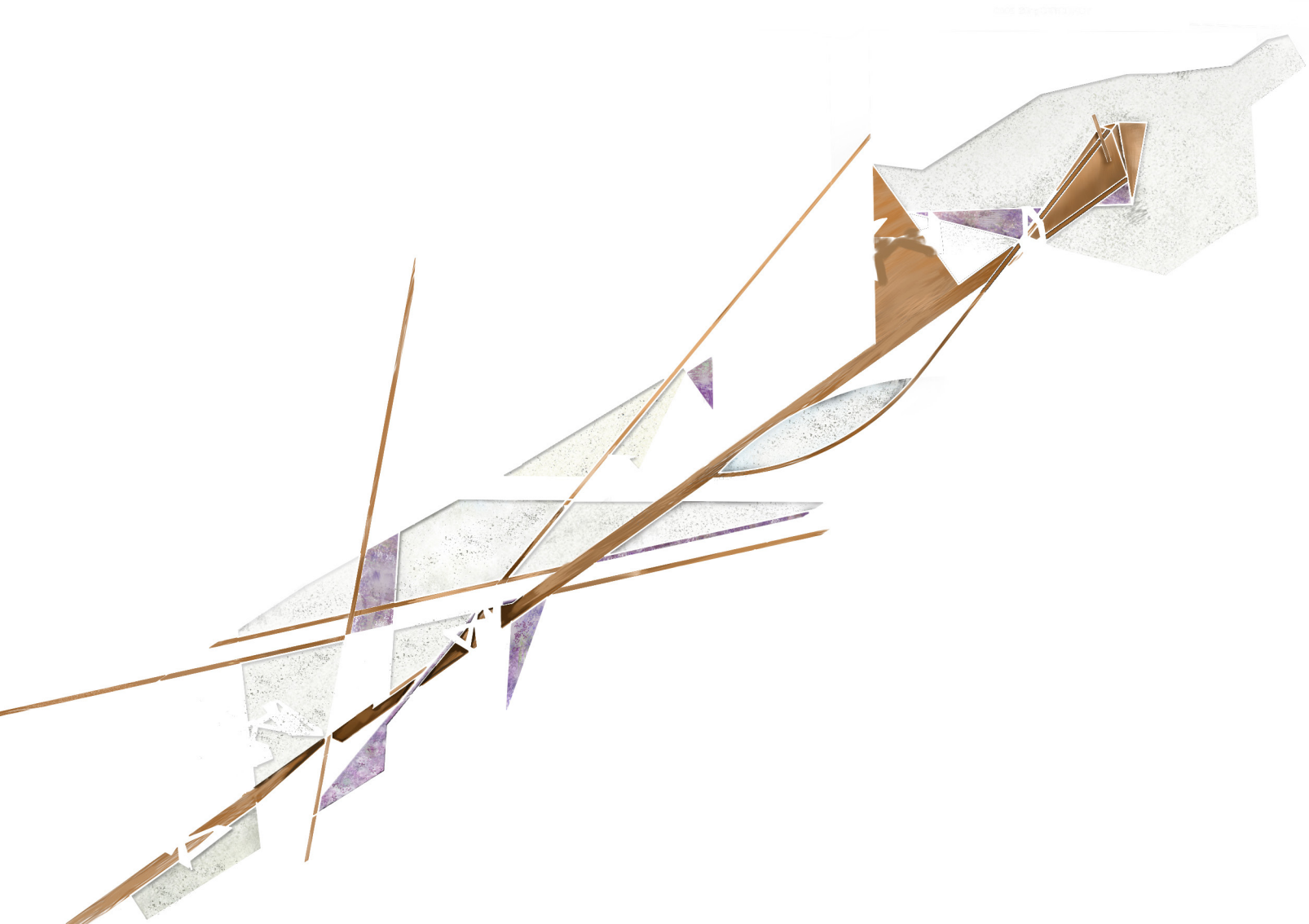

-Και σας
παρουσιάζεται..έτσι..
ξαφνικά; Χωρίς λόγο;
-Πάντα υπάρχει
κάποιος λόγος.

Λεβάντες

Χαλίκι

Ξύλο

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

Το φανάρι _____

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

Οι σκηνές στο φανάρι αποτελούν θα λέγαμε, σημεία αναφοράς. Αρχικά έχουν την εντονότερη παρουσία κατά την διάρκεια του έργου, κι έπειτα υποδεικνύουν την ροή του χρόνου μέσω της σταθερής και αδιάλειπτης λειτουργίας του φαναριού. Το φανάρι μοιάζει να είναι συνδεδετικός κρίκος των δύο κόσμων καθορίζοντας το πότε η Νίκη θα βρεθεί απέναντι. Αυτό επιβεβαιώνεται και στην εικοστή σκηνή, που τελικά η Νίκη περνά για τελευταία φορά απέναντι, στον απέναντι κόσμο, στον κόσμο των νικητών.

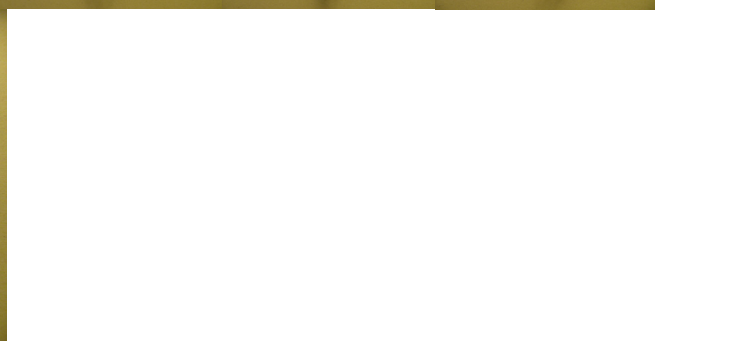
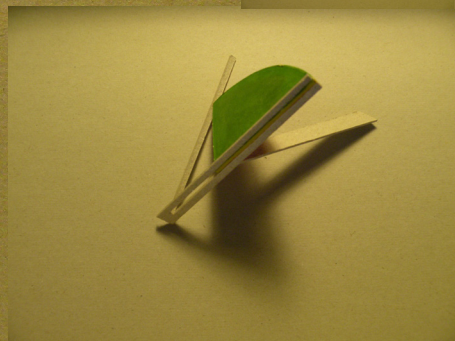
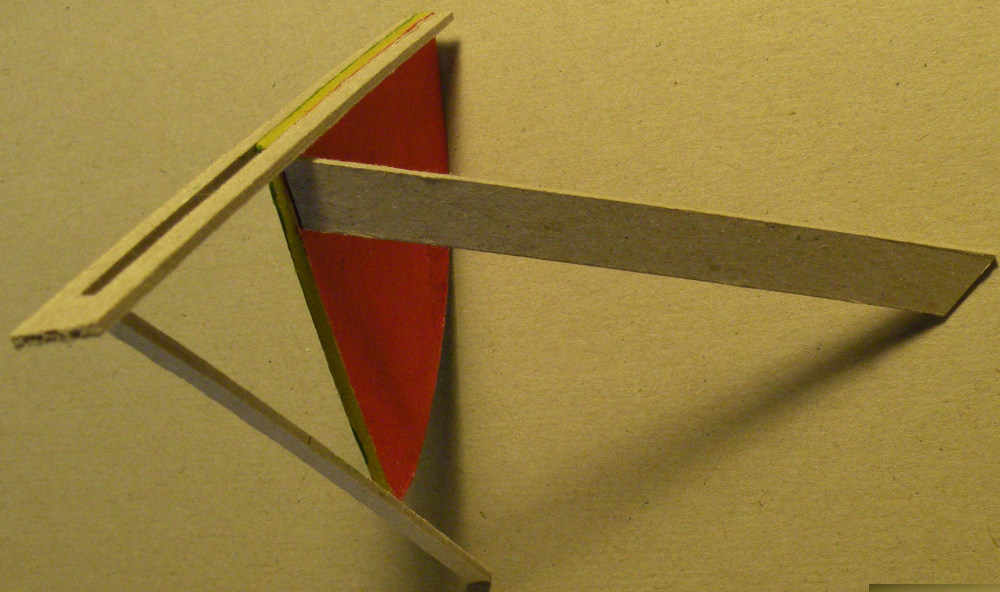
“Που πηγαίνουν όλα αυτά τα αυτοκίνητα; Ο δρόμος δεν αδειάζει ποτέ.”

Το ενδιαφέρον επίσης που κάνει το φανάρι ξεχωριστό στοιχείο είναι η διευθέτηση της χαρακτηριστικής κίνηση των αυτοκινήτων, φέρνοντας έτσι στο μυαλό μας μια θολή εικόνα φυγών απ’ το πέρασμα των βιαστικών οχημάτων.

Συνάμα ο χώρος του σταθμού χαρακτηρίζεται εξ’ ολοκλήρου από φυγές που σηματοδοτούν τόσο η προοπτική των γραμμών όσο και του χώρου.

Το φανάρι λοιπόν αποτελεί όχι μόνο μέσο επικοινωνίας των δύο κόσμων στο θεατρικό αλλά αδιαμφισβήτητα είναι μέσο σύνδεσης χώρου και έργου.

“...ο δρόμος έχει αυτή την
ικανότητα, έχει αυτή την
περίεργη ικανότητα να σου
απορροφά τη σκέψη και τον
χρόνο, να σε ρουφάει στις
λευκές διακεκομμένες γραμμές
του, να σε κάνει να ξεχνάς
ποιος είσαι και από που
έρχεσαι...”

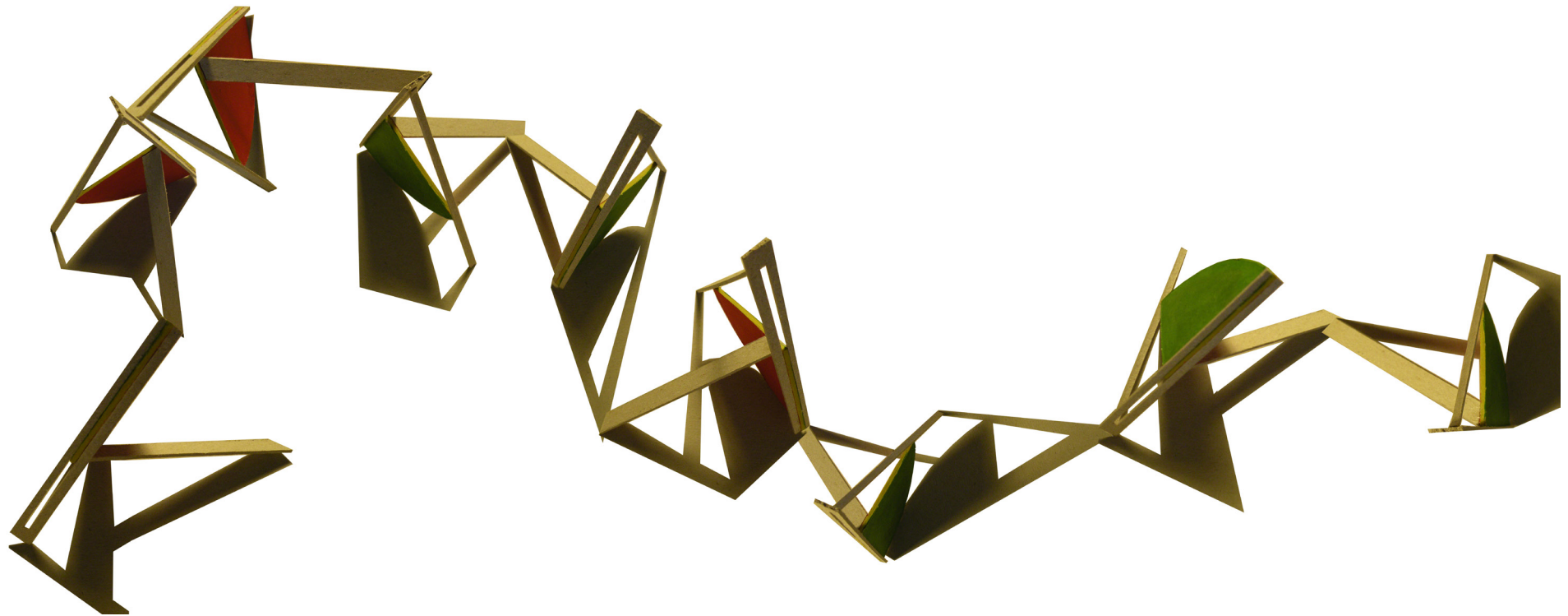
Έτσι προέκυψε η κατασκευή μιας μακέτας που
συμβολίζει το φανάρι σε μια πιο ελεύθερη
προσέγγιση.

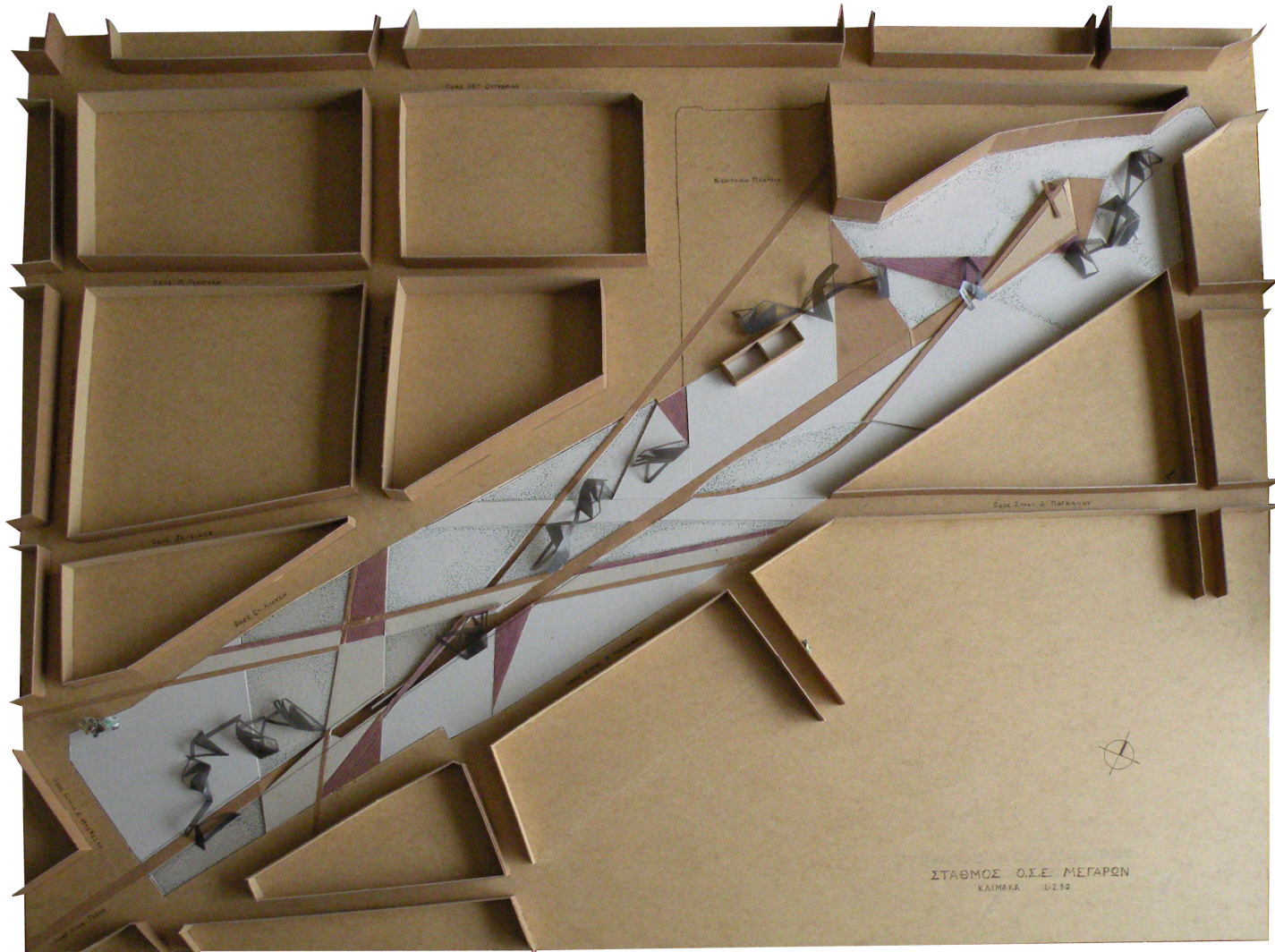
Ωστόσο σ’ αυτήν την πρωτόλεια μορφή
απουσίαζε η αίσθηση ροής στην κίνηση
που δίνει η προοπτική των γραμμών. Η
γραμμικότητα της προοπτικής των γραμμών
όμως θα μπορούσε να είναι μια μορφή
έκφρασης του χρόνου.

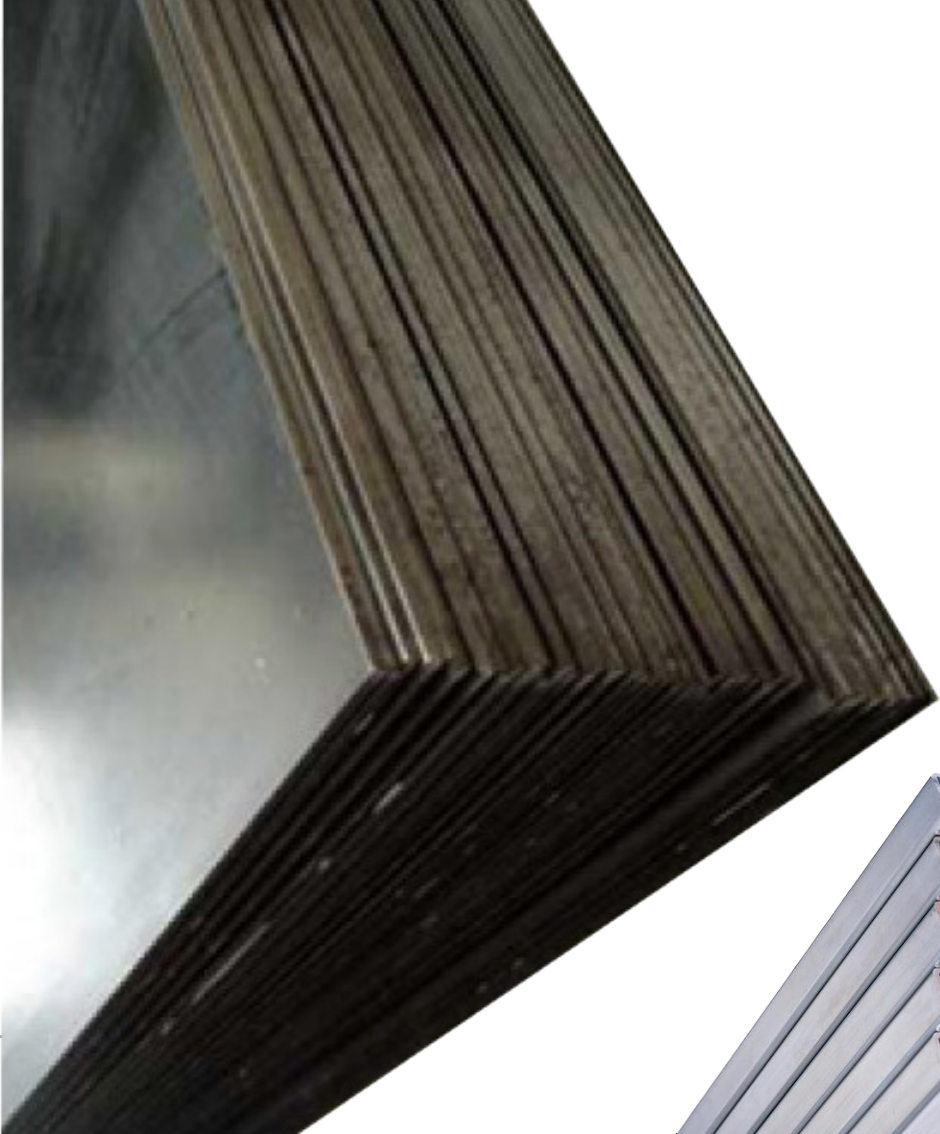
Για να δοθεί η αίσθηση της κίνησης στο
πέραςμα του χρόνου λοιπόν, άρχισα να
παίζω φωτογραφίζοντας υπό το φώς την
μακέτα του φαναριού, αποτυπώνοντας έτσι
τόσο τις διάφορες όψεις της όσο και τις σκιές
που προέκυπταν κάθε χρονική στιγμή που
κατέγραφα.

“Τα πράγματα είχαν μια συγκεκριμένη κατεύθυνση, έναν προσανατολισμό, ίσως όχι απολύτως ξεκάθαρο αλλά είχαν έναν προσανατολισμό.”

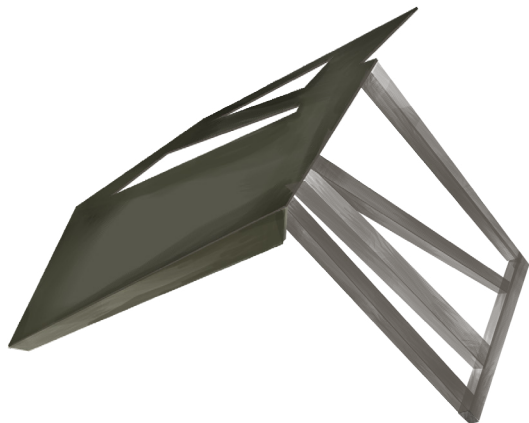
Αποφάσισα λοιπόν να συνδέσω όλες αυτές τις εικόνες του χρόνου με μια υποτυπώδη προοπτική όχι ωστόσο απόλυτα γραμμική, ώστε η προκύπτουσα μορφή να φέρει στοιχεία τόσο του έργου όσο και του χώρου ταυτόχρονα.

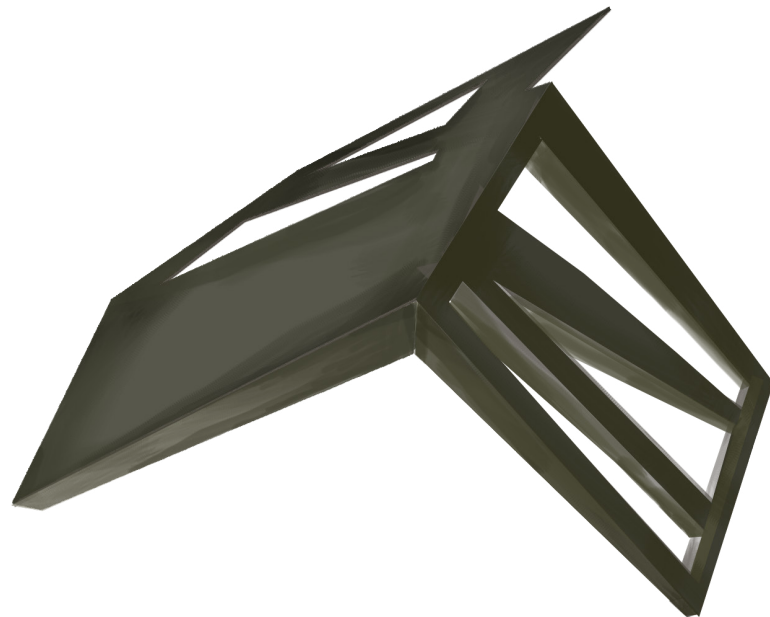

Η κατασκευή που εκτείνεται κατά μήκος του χώρου, βασίζεται σε μεταλλικό σκελετό από δοκούς, τον οποίο θα καλύψουν φύλλα λαμαρίνας πάχους 2 χιλιοστών, κομμένα σε CNC στο προβλεπόμενο σχήμα. Έτσι η κατασκευή μας αποκτά πάχος δίνοντας την αίσθηση μια στιβαρής, συμπαγούς μάζας. Στο διπλανό σχέδιο απεικονίζεται το τμήμα της κατασκευής που στέκεται πάνω απ' το κόσμο των ηττημένων στο υπόσκαφο κομμάτι.

Πριν καλυφθεί ο μεταλλικός σκελετός απ' τα φύλλα
λαμαρίνας.

Τελική όψη της κατασκευής.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

Η σκηνή στη Δημητσάνα _____

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

Το σημείο που ο έρωτας αποκτά διαχρονικότητα είναι μια σκηνή αγάπης απ' την εκδρομή στην Δημητσάνα, μεταξύ της Νίκης και του άντρα της. Πρόκειται για το σημείο που η Νίκη δείχνει να ισορροπεί στο ζυγό του έρωτα, έχοντας αντίκρου της τον αγαπημένο της.

Μια τεράστια τραμπάλα στην κορυφή του βουνού που θυμίζει τη συγκεκριμένη σκηνή στη Δημητσάνα, έρχεται στο τέλος της περιπέτειας που σχεδιάστηκε, για να ανακουφίσει όποιον καταφέρει να φτάσει εκεί αλλά όχι μόνος. Συνεπώς το παιχνίδι του έρωτα ισορροπεί μόνο με την συμμετοχή τουλάχιστον ενός ζεύγους ατόμων.

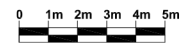
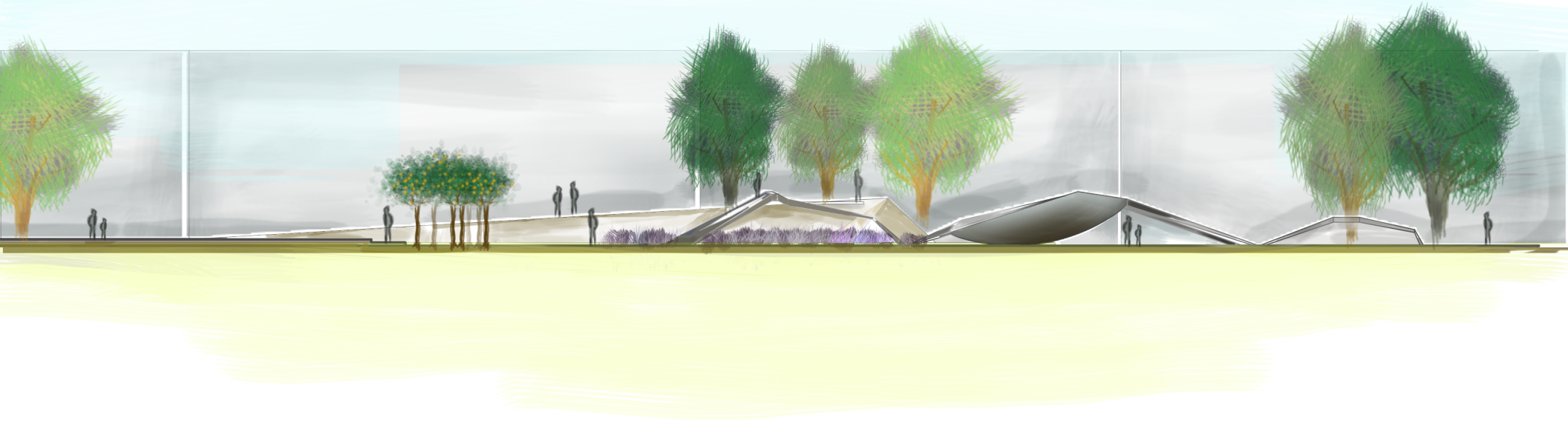
“Όλα φαίνοντα πολύ καθαρά...
Πριν λίγο δεν βλέπαμε τίποτα
και τώρα όλα φαίνονται πολύ
καθαρά.”

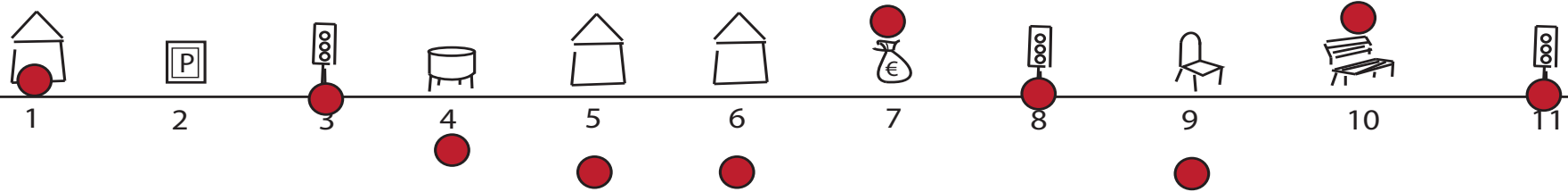

τομή της σκηνής
στη Δημητσάνα

Οι επιπλέον φυτεύσεις

12

13

14

15

16

17

18

19

20

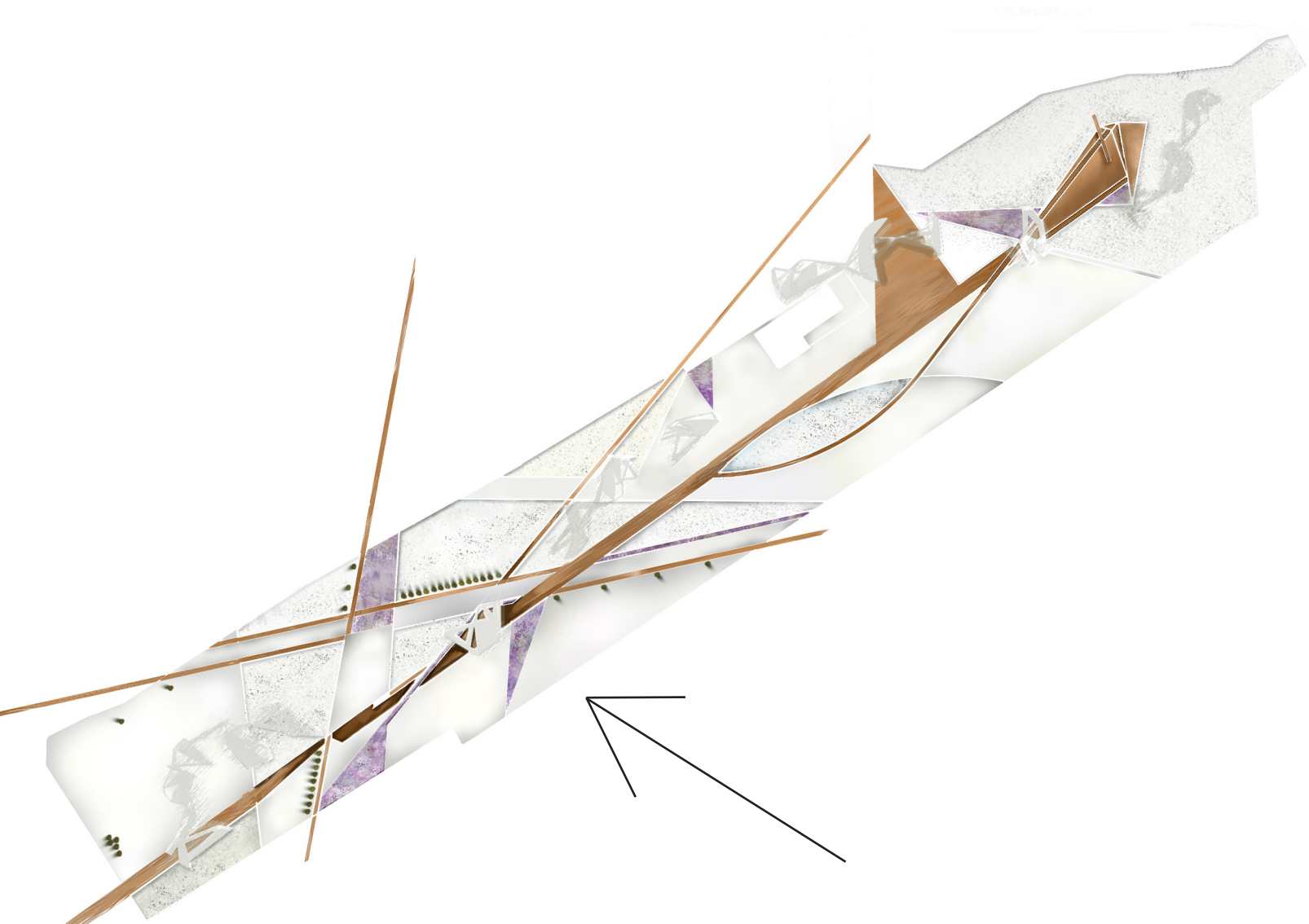

21

Το υπάρχον πράσινο του χώρου συμπληρώνουν οι επιπλέον φυτεύσεις με δέντρα και φυτά που ενισχύουν την κεντρική ιδέα της πρότασης. Συνεπώς για τον κόσμο των ηττημένων επιλέχθηκαν κυπαρίσσια καθώς αποτελούν κατά την παράδοση σύμβολα του πένθους ενώ στον κόσμο των νικητών τοποθετήθηκαν νεραντζιές. Οι νεραντζιές, όντας καρποφόρα δέντρα, συνάδουν με τον κόσμο των νικητών καθώς ο σχεδιασμός βασίστηκε στους καρπούς της αγάπης, εμπνευσμένος απ' την σκηνή στη Δημητσάνα. Για το ενδιαμέσο σημείο των δύο κόσμων, επιλέχτηκε κάτι που θα αμφιταλαντεύει λίγο τις αισθήσεις του επισκέπτη, συμβολίζοντας τις στιγμές αμφιταλάντευσης της Νίκης. Έτσι μερικά δεντρολίβανα που διαθέτουν έντονο άρωμα ανάμεσα σε φανταχτερούς πανσέδες έρχονται να μπερδέψουν τις αισθήσεις όσφρησης και όρασης

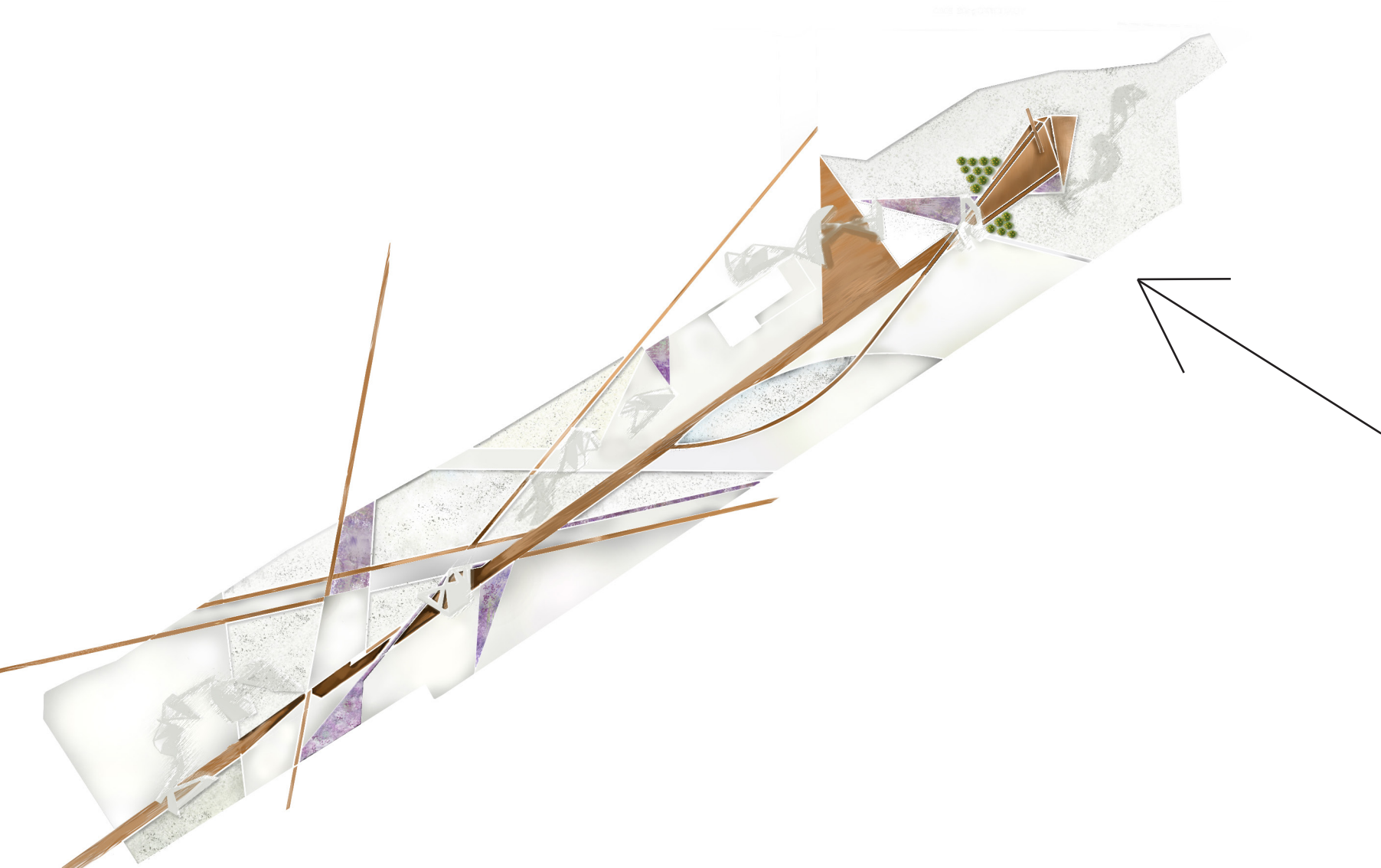

ΤΑ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ

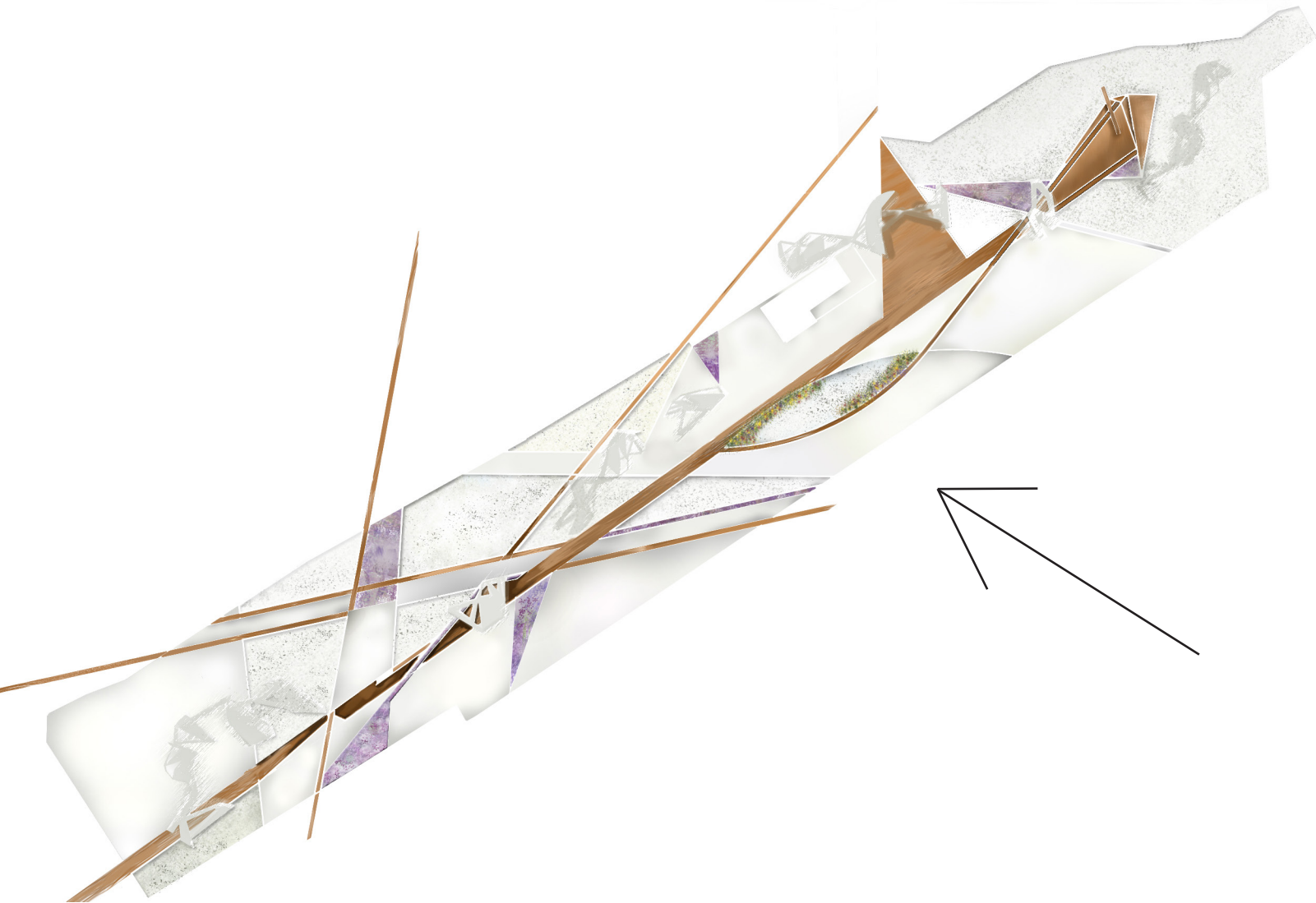
ΟΙ ΝΕΡΑΝΤΖΙΕΣ

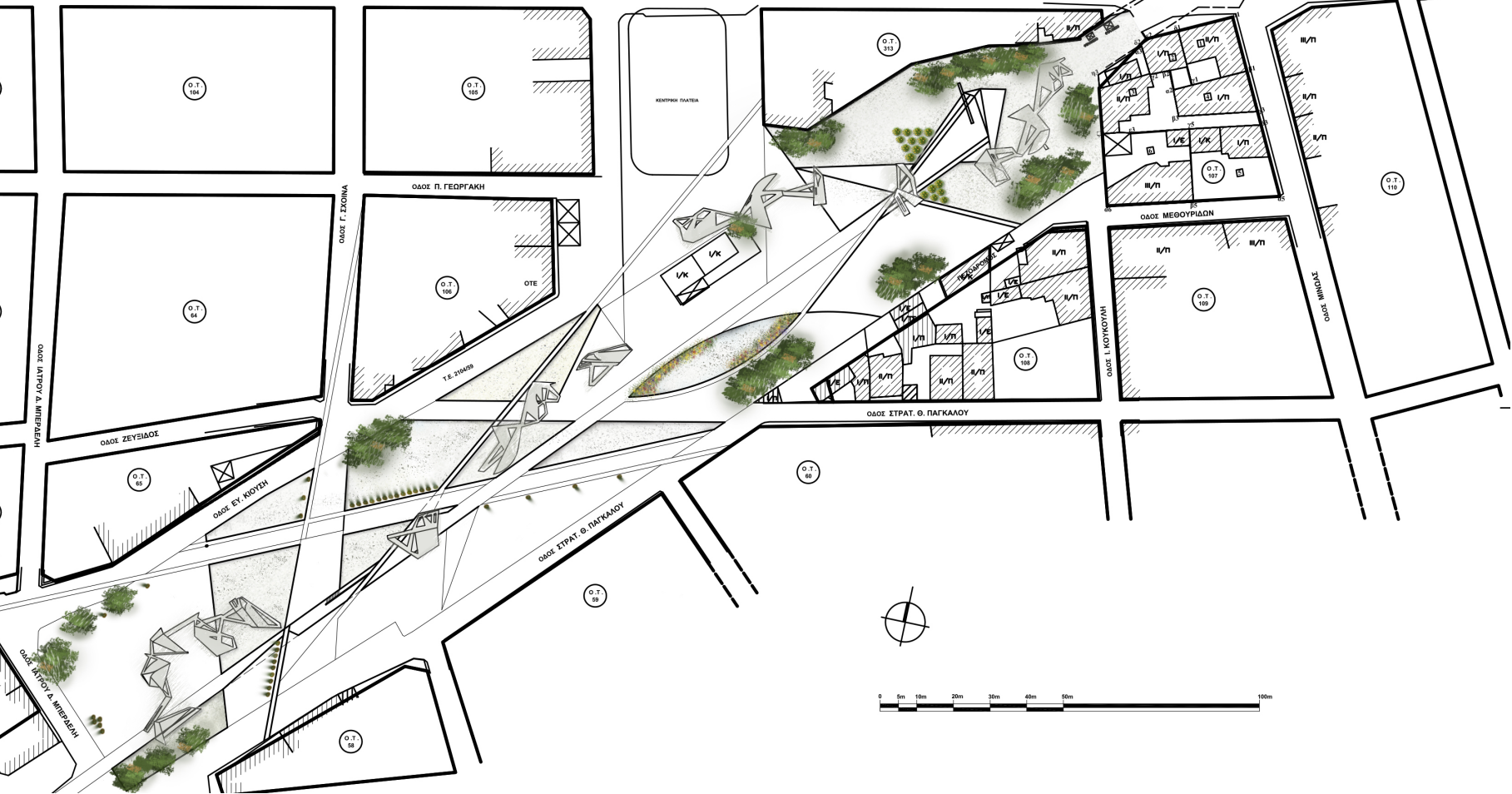

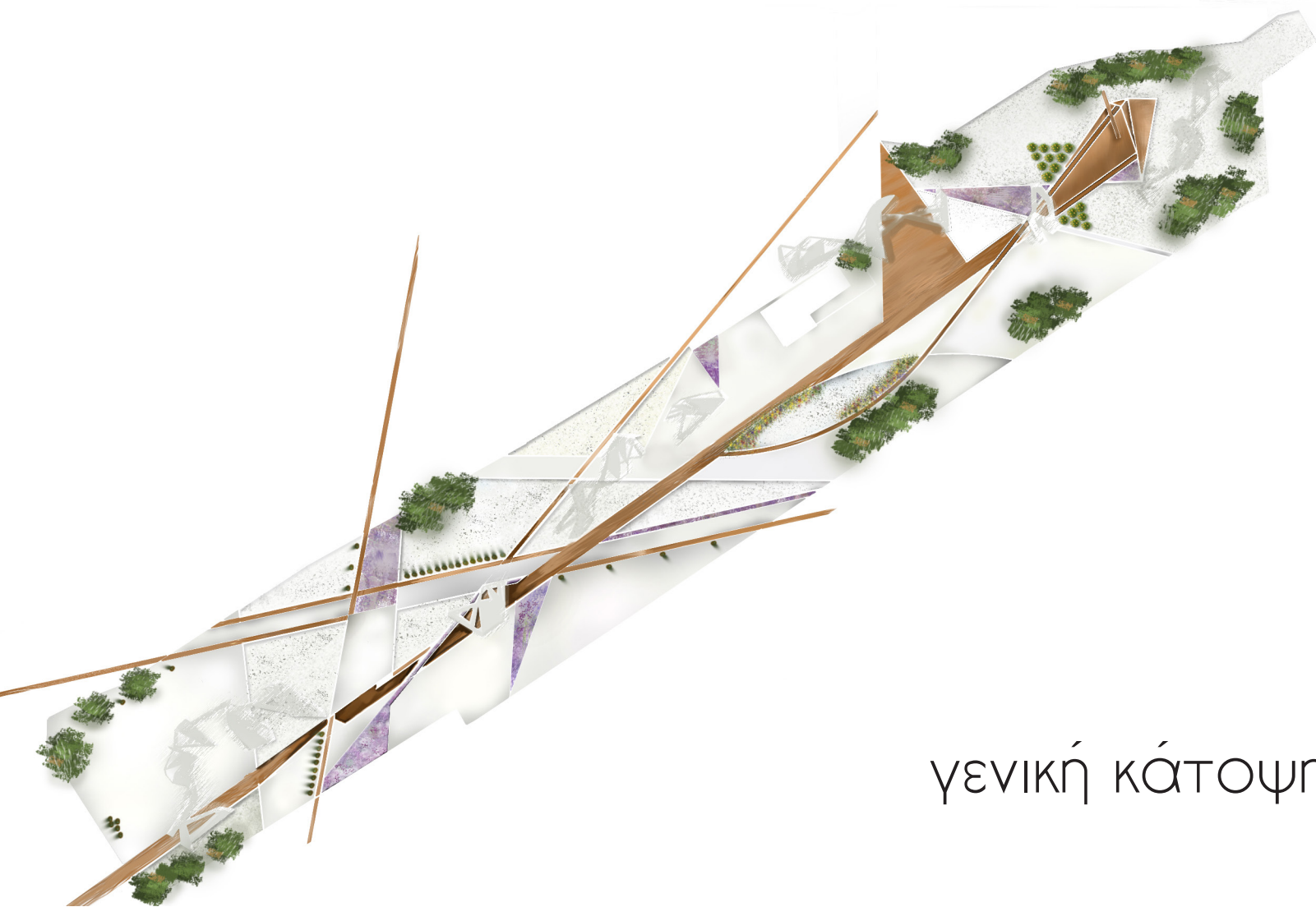

πανσέδες - δεντρολίβανα

γενική κάτοψη πρασίνου

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

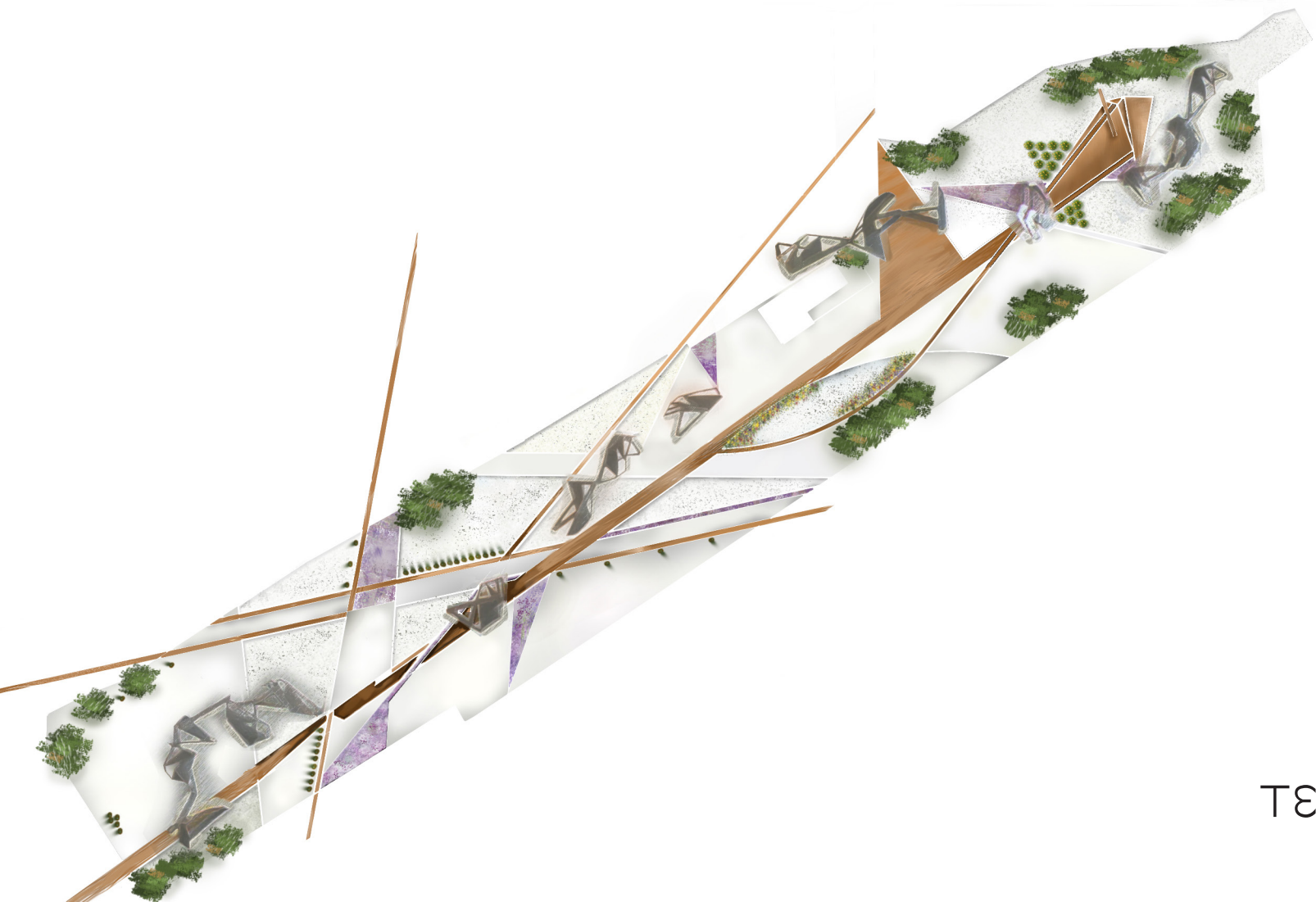
20

21

“Επειδή όλα τελειώνουν. Έτσι δε λένε; Κάποια στιγμή τελειώνουν.”

τελική κάτοψη

Αντί επιλόγου....

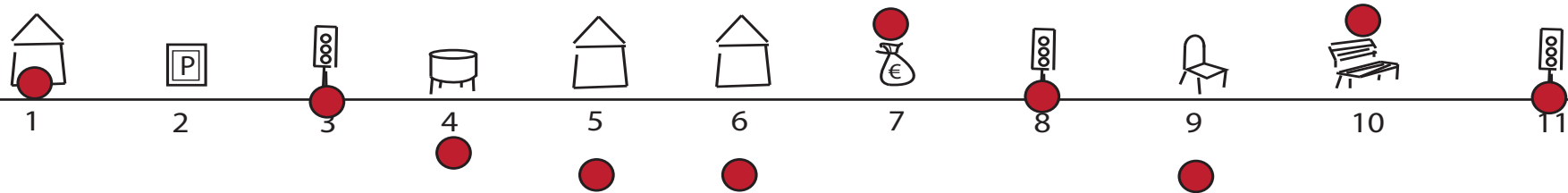

Νικητές

Ηττημένοι

Πιστεύω ότι η νίκη ανήκει στους ηττημένους. Ζούνε πολλά φοβερά πράγματα μέσα τους αυτοί που ηττώνται. Γιατί το αντέχουν. Επομένως, αφού το αντέχουν, είναι βαθύτεροι νικητές. Φαντάζομαι ότι ένα αποδεικτικό του πόσων εκατομμυρίων ετών είναι η ζωή είναι η αντοχή των κακών ενστίκτων.

Κική Δημουλά

- Όχι όλα. Μερικά
πράγματα δεν τελειώνουν.

(Σιωπή)

- Δεν το πιστεύεις...

- Ποιο;

- Ότι μερικά πράγματα
δεν τελειώνουν... Δεν το
πιστεύεις... Έτσι δεν είναι;

- Το πιστεύω.

12

13

14

15

16

17

(••)

18

19

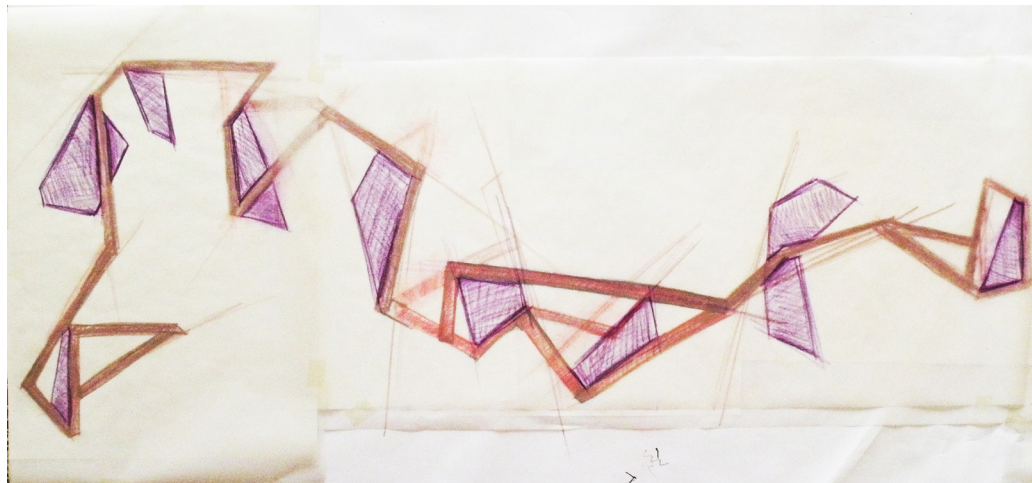
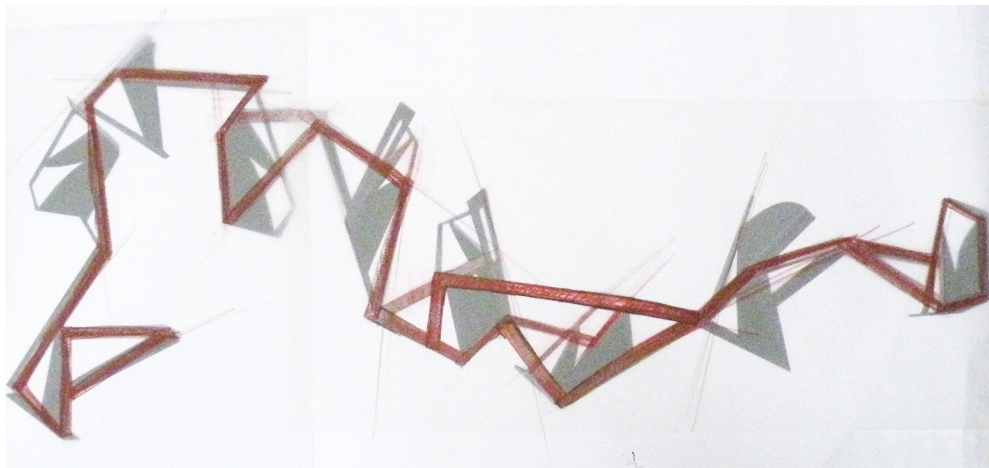
20

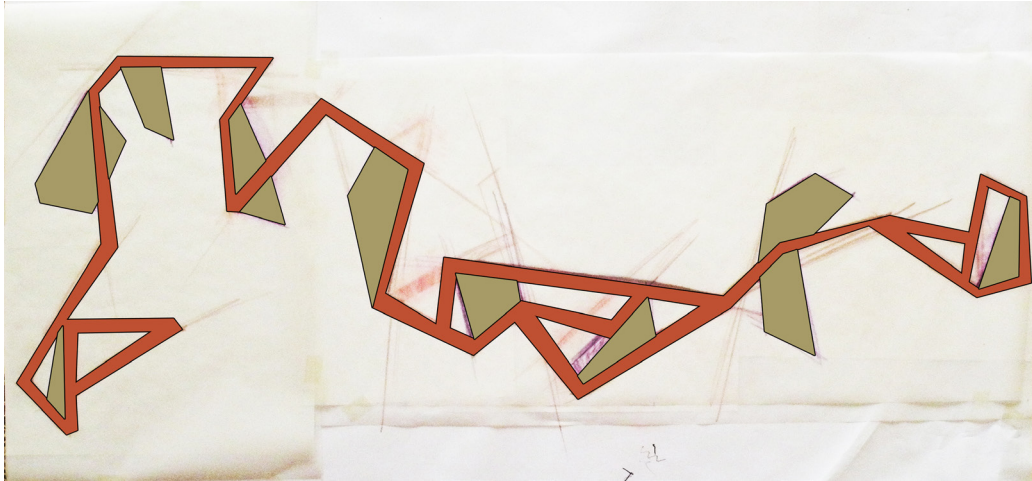
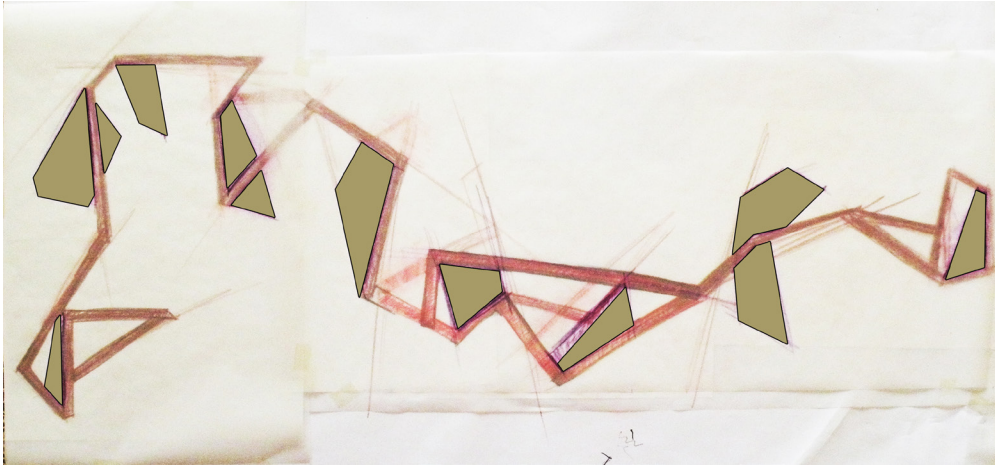

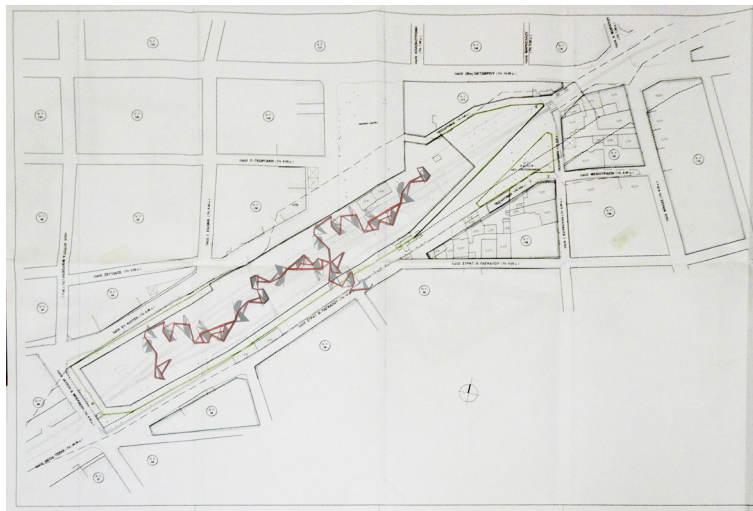
21

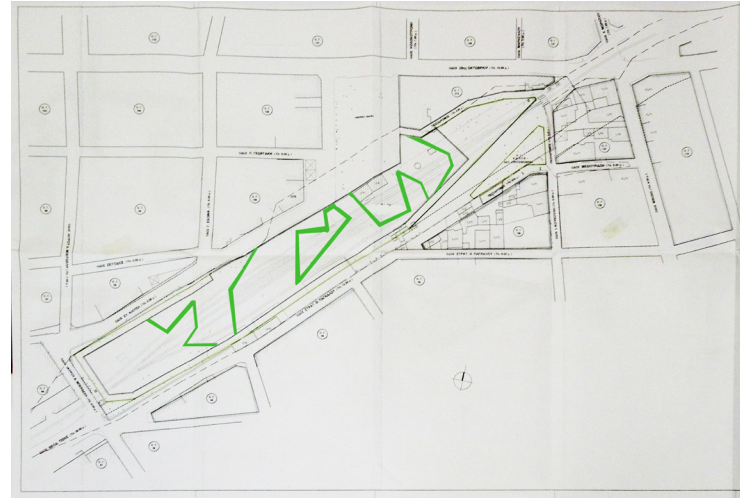
Παράρτημα

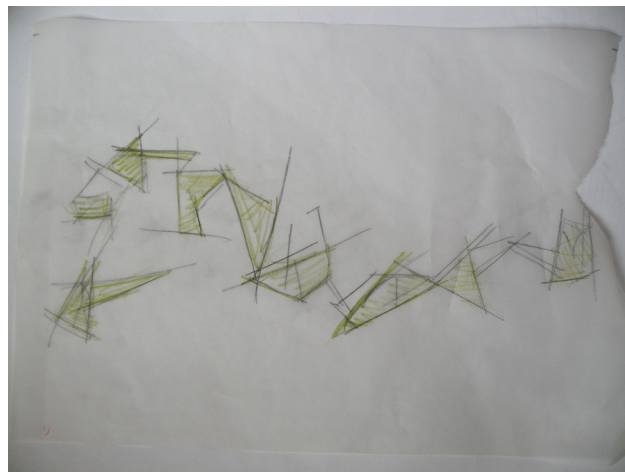
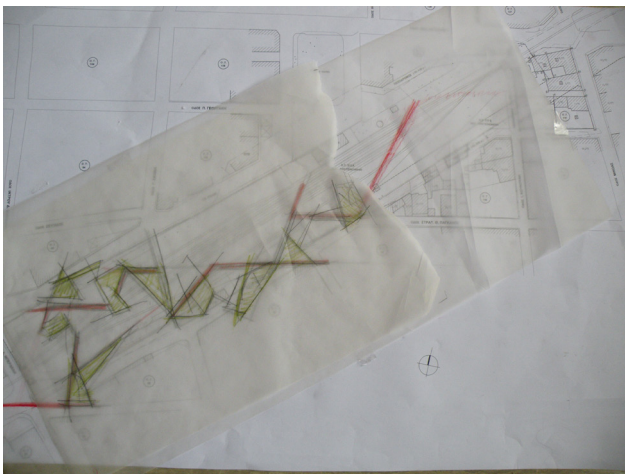
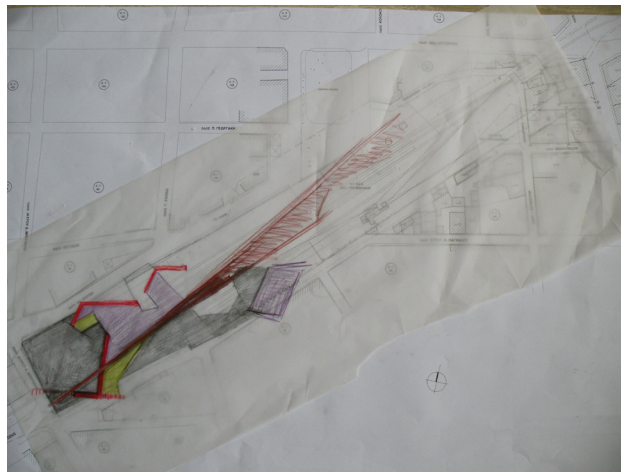
.....επειδή φυσικά δεν υπάρχει παρθενογένεση, πίσω απ' αυτή τη δουλειά υπάρχει και παρασκήνιο!

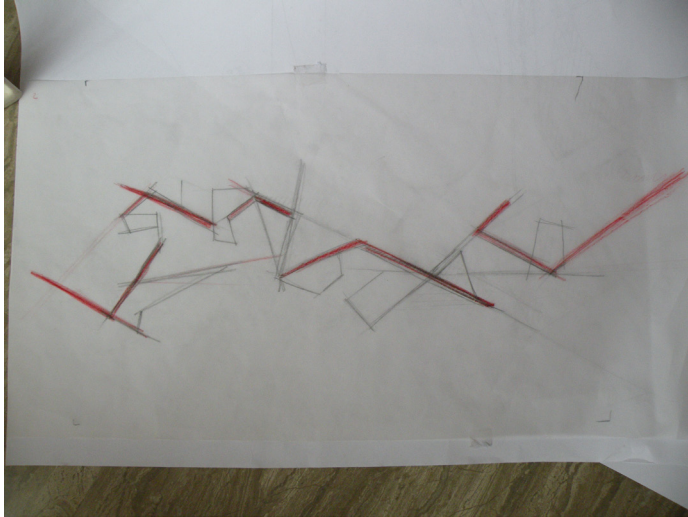
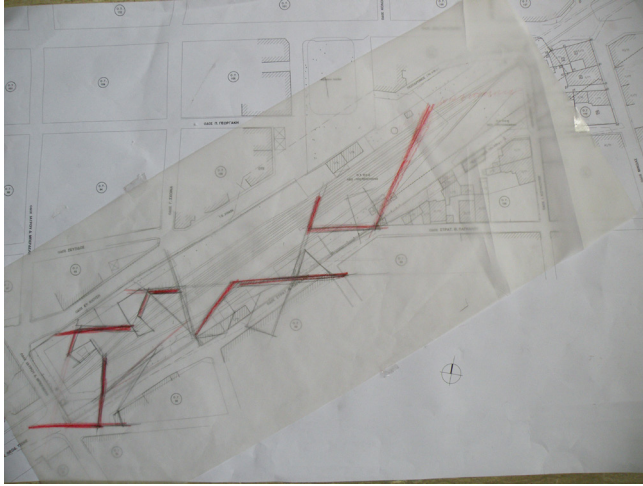

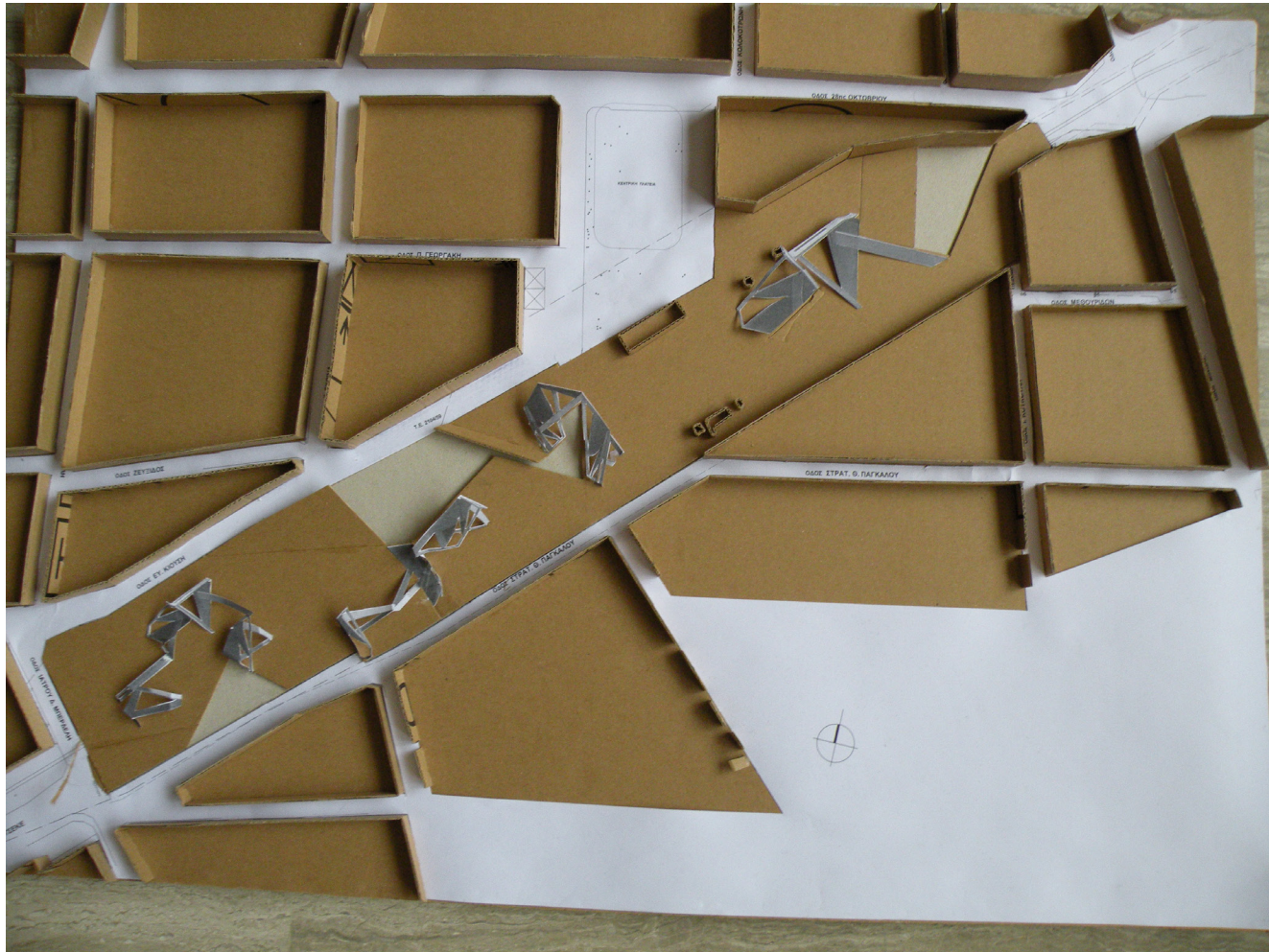

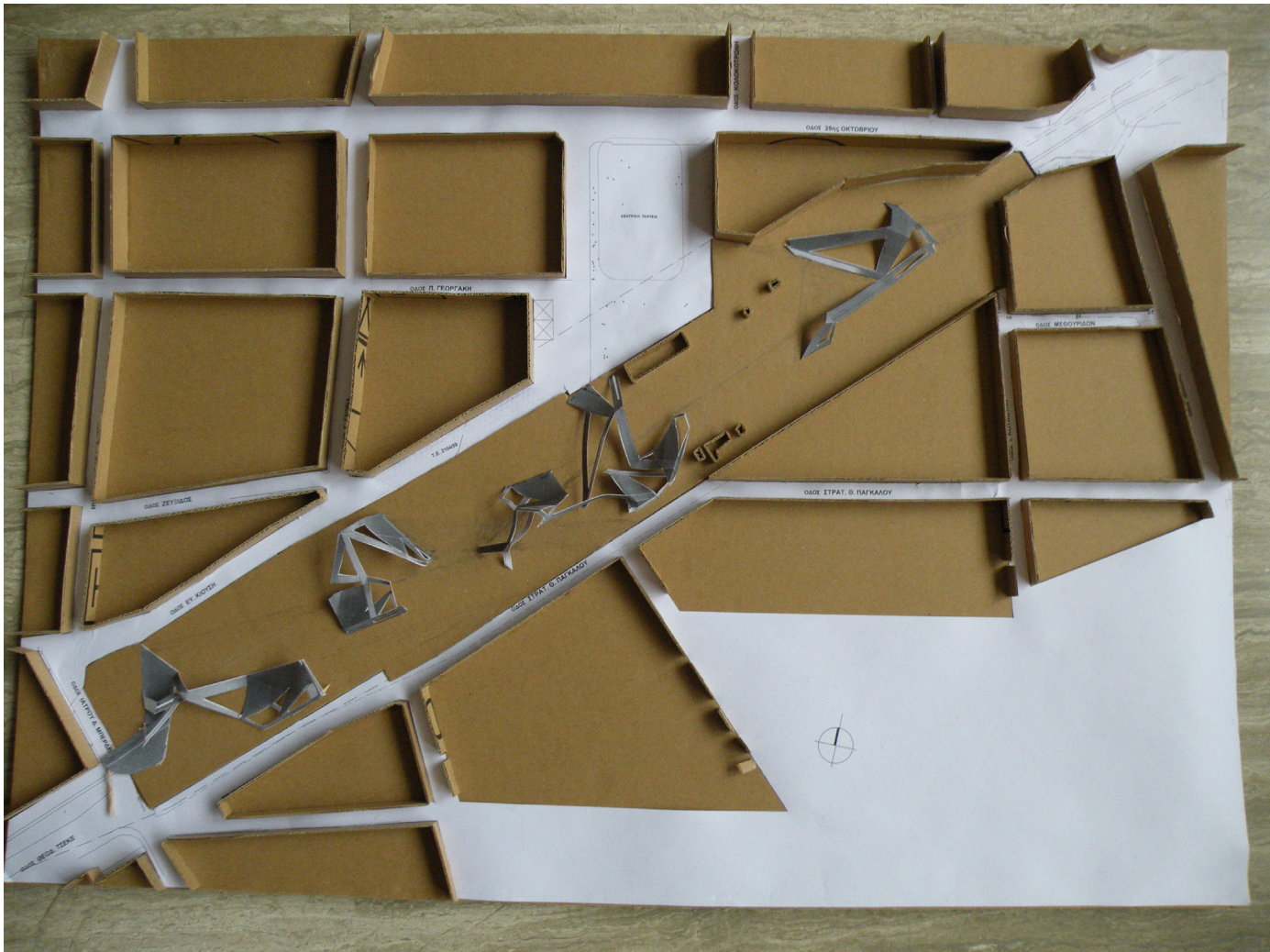

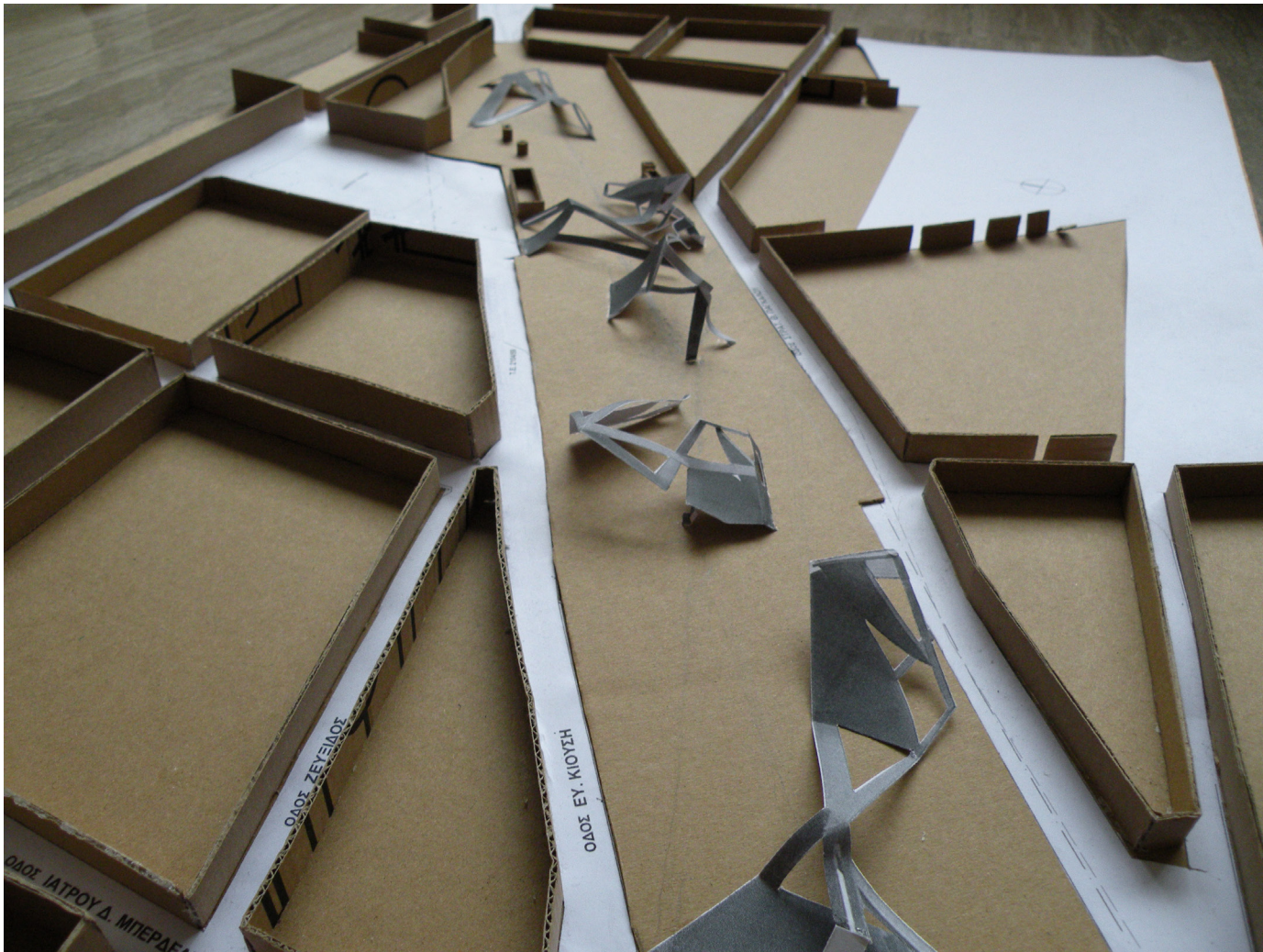

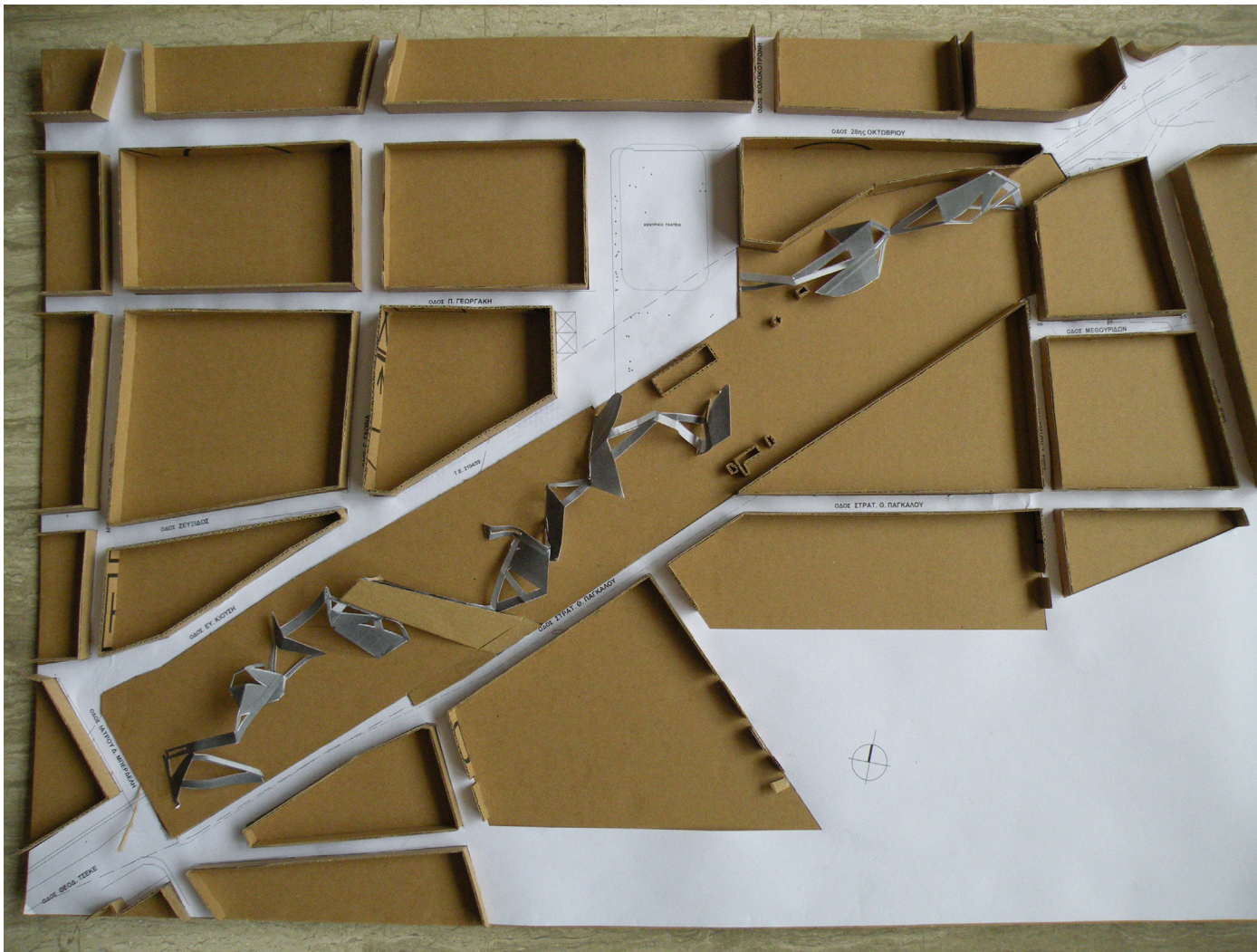

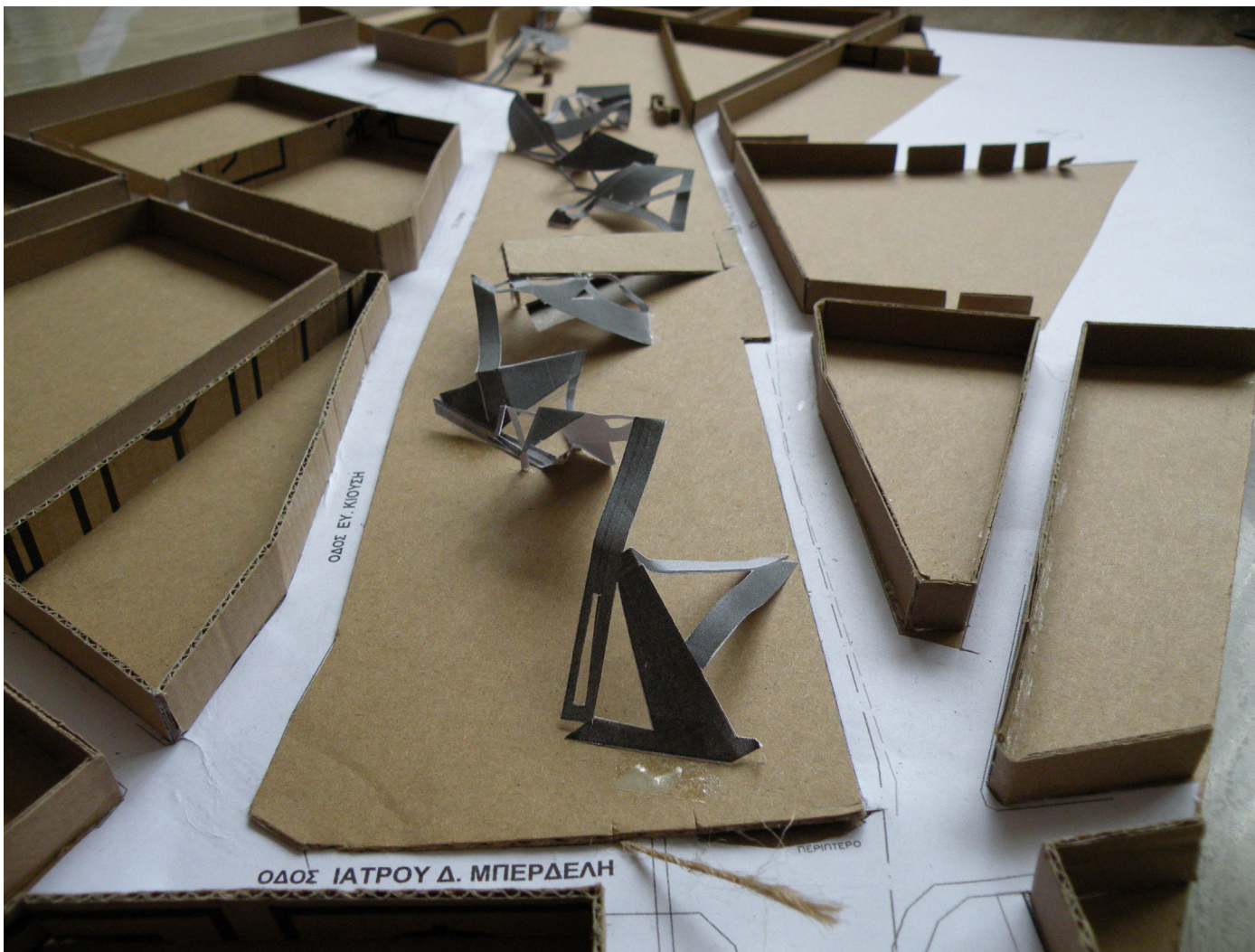

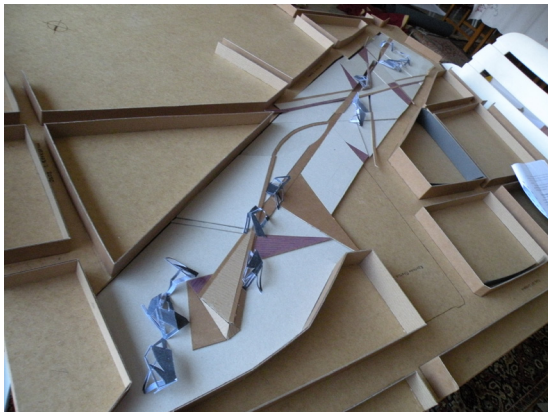

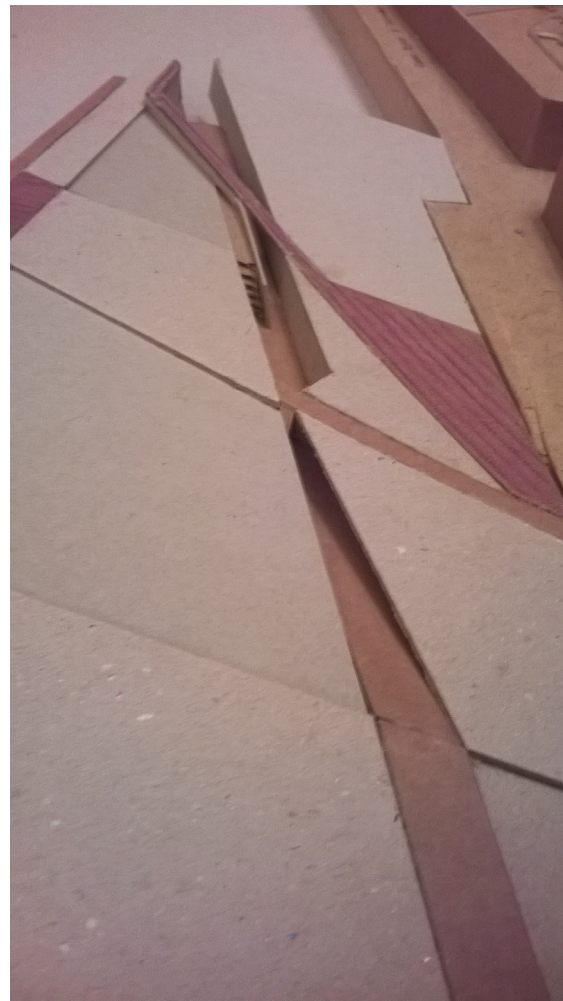
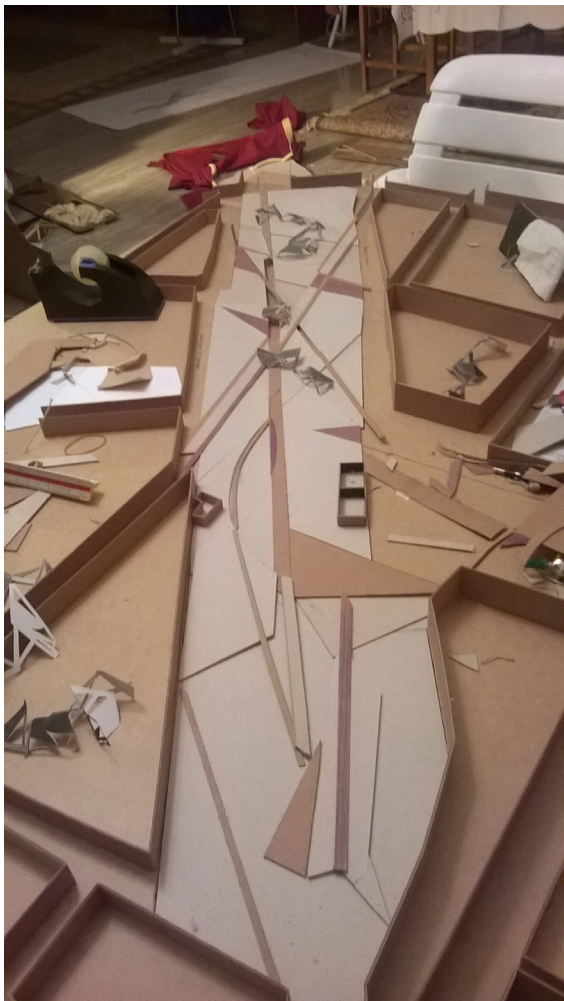

Βιβλιογραφία

1. Daniel Coleman, μτφ Γεωργία Αγγουριδάκη. Ζωτικά ψέματα, απλές αλήθειες, η ψυχολογία της αυταπάτης. Αθήνα : Εσοπτρον, (1986) 2000.

2. Αγαλιώτου Χαρά, 2007, δημοσίευση στο περιοδικό (με κριτές) « Design For All», vol 2, No 8, August 2007, του Ινστιτούτου Design For All Institute of India

Ηλεκτρονικές πηγές

A. [http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CF%85%CF%86%CE%B-%CF%8C_%CF%83%CE%B7%CE%BC%CE%B5%CE%AF%CE%BF_\(%CF%8C%CF%81%CE%B1%CF%83%CE%B7\)](http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CF%85%CF%86%CE%B-%CF%8C_%CF%83%CE%B7%CE%BC%CE%B5%CE%AF%CE%BF_(%CF%8C%CF%81%CE%B1%CF%83%CE%B7))

B. http://ec.europa.eu/transport/road_safety/topics/vehicles/blind_spot_mirrors/index_el.htm

Γ. <http://www.megatv.com/oikipouroi/default.asp?catid=24998&pubid=29296789&subid=2>

le.dobrogianni@gmail.com

©ΕλένηΔομπρογιάννη2014

τέλος

©ΕλένηΔομπρογιάννη2014

